

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Angenfeld & Emerich Losner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 14)

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-rii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 76. — Anul XII.

Brașov, Duminică 5 (17) Aprilie

1898.

Din cauza s-telor sărbători țiarul nu va
apăre până Mercuri seara.

Pascile noastre.

Nu fără o adâncă mișcare a sufletului luăm condeiul în mână, ca să salutăm pe cetitorii noștri, Românimea din toate părțile de Sfintele Pască.

Ceea ce face, ca cordele inimii noastre să fiă atât de duios atinse în ziua de azi și ca tot-odată bucuria și durerea să răsună din vibrarea lor, este o mare și scumpă amintire, de care ne desparte o jumătate de veac: amintirea țărilor mărețe, pline de însuflețire și de bărbăție, pline de iubire și încredere între frați, — a țărilor în veci glorioase de redășteptare națională.

Cu ce inimă au prăsnuit înaintașii noștri în 1848 Pască și cu ce inimă le prăsnuim noi, urmașii lor, astăzi?

Aici, în această întrebare, se cuprinde toată bucuria și durerea, de care este mișcat sufletul nostru în aceste momente.

Ne bucurăm când, privind la luptele și la munca de cinci-deci de ani a națiunii noastre, vedem, cum prin propria noastră hărnicie, prin talentul și bunele însușiri ale popoului nostru, în mânia necurmatelor piedeci, ce ni-s'au pus de cătră numeroșii adversari, am făcut în acest timp, destul de scurt pentru viața unui popor, progrese aproape uriașe.

Inima noastră însă trebuie să se stringă de durere când ne gândim, că dorința și cerința cea mai fierbinte și cea mai mare, din câte au încălzit pepturile luptătorilor noștri dela 1848, nu s'a împlinit încă nici până azi.

Nici până azi încă naționalitatea noastră română nu este ocrotită. Limba, obiceiurile și cultura gîntei aduse și aședate pe acest pământ de divul Traian nici până astăzi nu este pusă la adăpostul viclenelor uneltiri și cruedelor atacuri ale dușmanilor ei.

Acum cinci-deci de ani, în ajunul Sfintei Invieri, totă suflarea românescă, dela Carpați până la Tisa, era adânc agitată de grija pentru viitorul neamului său. Simția fiă-care, că un nou timp a sosit, că pentru popore se deschide o nouă viață și că dela hărnicia fiă-cărnia va atârna în mare parte soarta lui viitoare.

Mai cu sémă la noi în Transilvania era o mișcare cum nu se mai văduse. Tinerimea română, purtată pe aripele entuziasmului național, ducea în toate colțurile țerei vestea despre noua epocă ce s'a născut, și îmbărbăta și deștepta poporul, spunându-i, că dela el, dela chipul cum va scrie să lucre, în unire cu conducătorii săi luminați, va atârna, ca Românul să-și croască o altă soartă vrednică de el și de renumele străbunilor lui.

Se țineau în toate centrele românesce dese consfătuiri între fruntașii Românilor și se înțelegeau unii cu alții din cele mai mari depărtări. Nu era pe-atunci nici telegraf, nici drum de fier, nici telefon, dér erau toate inimile românesce pîntrună de schîntea iubirei de neam și a însuflețirii pentru idealurile popoului, — idealuri și aspirațiuni nutritive de veacuri de cei mai buni, cei mai prevădători și cei mai nobili fii ai lui.

Tote gândirile, toate cumpănilile și toate îngrijirile se concentrău în întrebarea: ce vrem și la ce trebuie să țintim?

Fruntașii popoului și-au frământat mult mințile, ca să dea deslegarea cea mai bună acestei grave întrebări. Curând ei au aflat deslegarea. Vrem, diceau ei, nu numai libertate, ci și naționalitate; decî trebuie să țintim la egala îndreptățire națională a popoului român cu toate celelalte popore ale patriei.

Convingeți-vă, astăzi desprînta, ce trebuiau s'o urmărescă, conducătorii popoului român dela 1848 recunoscători neapărata și grabnica trebuință de-a se sfătui cu poporul într-o mare adunare. Când adversarii au înțeles că ce vor Românii, au pus

tote în mișcare spre a împedea să se adune poporul cu inteligența lui la un loc. Cu toate acestea ei n'au putut împedea adunarea dela Duminică Tomei și n'au putut împedea, ca poporul să ia parte în număr atât de imens la marea adunare națională din 3 (15) Mai, pe care o încuviințase guvernul, însă numai pentru a se aduna protopopii și „unii bărbați pricepuți“ din protopopiatele lor.

Atunci, în fața pedecilor, ce le punea guvernul și dirigătorii unguri din Ardeal acestor adunări, tinerimea română scria într'un apel, folosindu-se de cuvintele lui Lamennais:

„Sburătorile de sub ceriu, tără-torele pe pământ se adună spre a face împreună cât n'ar pute face singură nici una din ele. Vă puteți voi aduna spre a vă consulta împreună asupra binelui vostru, spre a vă apăra drepturile, a vă câștiga vre-o ușurare a sarcinilor voștre? Și decă nu puteți, cum sunteți voi liberi?“

„Și Ungurii dic, că noi suntem liberi, că noi acum suntem egali cu ei! Decă suntem liberi, pentru ce se nu ne putem aduna spre a ne sfătui în pace asupra binelui nostru și al țerei? Decă suntem egali, pentru ce numai popoului român se nu-i fiă ertat a se aduna, când Ungurii tot în adunări trăiesc?“

Nu sémănă ore ca ou cu ou libertatea și egalitatea ungurescă dela 1848, când era încă prospăt proclamată, cu cea dela 1898? Ce se dicem noi Românii astăzi despre această libertate și egalitate, când suntem împedecați de a ne aduna și de a ne sfătui spre a ne consulta asupra binelui nostru și al țerei chiar și ca alegători, răzimați adevă pe cel mai de căpeteniă drept constituțional al cetățenilor?

Și ce s'a ales de celelalte libertăți, inafară de dreptul de întrunire? Cum stăm cu dreptul electoral însuși și care este hotarul, ce se nu pta

fi călcat dîlnic de volnicia celor dela putere în paguba dreptului nostru de limbă?

Insă ce se mai înșirăm tristele rōde ale libertății și egalității unguresce, de care avem parte azi, cinci-deci de ani după proclamarea lor? Le vede și le simte fiă-cine și vede și simte ori-ce Român cu minte, că înaintașii noștri dela 1848 au înțeles pe deplin marea pericol ce amenință naționalitatea română din partea adversarilor ei seculari.

Temerile și îngrijirile lor sunt azi pe deplin justificate prin faptul, că după ce în cursul timpului au invins érași tendințele dușmănoase existenței noastre naționale, Românii stau din nou înaintea întrebării: a fi séu a nu fi?

Éta care este cauza durerii, ce o simțim, fiind constrinși a face această mărturisire după cinci-deci de ani!

Multe au contribuit ca să ajungem din nou în această grea și amenințătoare stare politică, — multe, ce n'au stat în puterea noastră să le împedecăm.

Dér multe érași n'ar fi astăzi cum sunt, decă stindardul naționalității române, ce l'au ridicat înaintașii noștri, l'am fi apărat cu mai multă însuflețire, cu mai mare curaj și abnegare și înainte de toate decă am fi luptat mereu în strînsă unire și frățescă înțelegere.

O deosebire mare însă este totuși între țăilele de azi și cele de acum 50 de ani. Poporul nostru, deși politicesce mereu asuprit, totuși a înaintat mult de atunci și astfel s'a întărit și conștiința sa națională. Tote încercările de-a i-o sugruma sunt și vor rămâne zadarnice.

Speranța noastră este întemeiată azi în simțul național al popoului. Fruntașii și conducătorii lui n'au decât să-și facă datoria și să-și asigurăm suntem, că ne vor sărîde în curînd Pască mai veselă și mai fericite.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

OM!

Era flămînd... umbla pe stradă,
Tîrîndu-se din loc în loc
L'am plîns și l'am chemat în casă
— Un om născut fără noroc!

L'am pus la masa mea cu mine,
Ne-am ospetat cu ce-am avut,
Ne-am despărțit cu prietinie
Și ér pe strada dispărut!

ÉR erî m'am întîlnit cu dînsul,
Eram flămînd și despoiat
I-am dis: „dă-mî mie jumătate,
Din pânea, ce ai cîpătat.

El m'a privit cu nepăsare,
Mîncînd din pânea de cerut...
ÉR eu... cu lacrimi pe gene
Flămînd pe stradă m'am pierdut!

Cât ași da...

Drăgălaș, cu murmur lin
Curge părăiașu 'n vale,
Și zimbînd își face cale
Printre spinî.

Și din când în când de-apare
Câte-o floare sus pe mal
Gingaș o sêrută-un val
Ce dispăre.

ÉR în urma lui, grămadă
Stropi sburdalnicî năvălesc....
Tote 'n lumea asta cresc,
Ca să cadă!

Dér... din deal în vîi... e cale!
Drumu 'mî pare-atî de lung!...
Și zadarnic cerc s'ajung
Mai la vale.

Cât ași da să schimb cu tine
Părăiaș nesimțitor!...
...N'ași mai plînge 'n veci cu dor
După mine.
Sân-Petreanul.

E frumoasă.

Ca un ânger... Pe-o colină
Se coboră zimbitor
Printre razele de sôre,
ÉR în mâna 'i de regină
Ține-o floare.

Am vădût'o... E frumoasă;
Peste sinu i alb de zîină
Pêr de aur se anină,
ÉR din vocea-i mlădiôsă
Vers îngănă.

Vers îngănă și eu tremur
O iubesc și nu'i pot spune
Și-ași fi fericit în lume,
Dér se perde prin desișul
De alune.

George Naneș-Viorel.

Legenda sfîntului mormînt.

Despre în întreaga lume vestită
cetate a Ierusalimului, disă și a lui
David, capitala mîntuirii tuturor

creștinilor și adăpostirea în vremuri
de restriște a pribegitelor noastre
gândiri, nu sciu cum și dela cine
am auzit următorea povestire.

Anume să spune, că în locul,
unde s'a zidit vestitul Ierusalim,
înainte era un câmp întins sémînat
cu bucate. Și tocmai locul, pe care
acum e aședată biserica dela sfîntul
mormînt al Domnului nostru Isus
Christos, era moștenire a doi frați
buni, rēmasă dela părinții lor. Unul
dintre acești doi frați era cāsătorit
și avea mulți copii, celalalt era ne-
cāsătorit și trăia singur, ca un cuc.
Cu toate acestea ei să învoiseră, ca
moșia rēmasă dela părinții să nu o
împartă, ci să o lucreze amēndoi
împreună și numai rodurile să le
împartă frățesc.

Cum s'au învoit, așa au și făcut.
La vremea secerișului au secerat
bucatele și din snopii adunați au
făcut două clăi egale în mărime, pe
cari le-au lāsat în câmp, érá ei séra
s'au dus acasă. Peste nōpte fratele
cel neînsurat, pomenindu-se din somn

Revista politică.

Ungurii au avut săptămîna aceasta o zi de sărbătoare. Au serbat ziua de 11 Aprilie. În Peșta s'au adunat magnații și deputații lor într-o ședință festivă, în care li-s'a făcut cunoscut, că monarhul a sancționat proiectul de lege, prin care ziua de 11 Aprilie este înălțată la însemnatate de sărbătoare națională ungurescă, drept amintire de ziua, când în 1848 împăratul Ferdinand V a sancționat legile ungurești aduse de dieta din Pojun. După-ce s'a încheiat ședința, două deputații s'au dus la palatul din Buda, ca să aducă înaintea monarhului omagiile lor de supunere. S'era a fost un conduct cu torțe, care a cutriat stradele orașului și s'a dus și în Buda înaintea palatului. Foile ungurești, cari nu sunt încântate de politica lui Banffy, au scris toate în contra acestei serbări dicînd, că ea nu e serbare națională a lor, ci numai o serbare oficială, impusă de guvern. De altminterlea s'a și putut vedea, că mai ales în conductul de torțe au luat parte numai funcționarii de pe la poșta și telegraf, dela calea ferată, apoi Jidani și alți slujbași ai guvernului. Banffy și cu ai săi au serbat, d'or țera, poporul, n'a serbat — ăce o foie din Peșta. Când cei din fruntea stăpînirii se învîlesc în pompă și strălucire, poporul îmbrăncese sub sarcina miliônelor, ce trebuie să le dea an de an pentru susținerea unui sistem, care nu-i aduce nici un bine.

Spaniolii și Americani au avut anul acesta Paști foarte neliniștite din cauză, că neînțelegerile dintre Spania și Statele-Unite ale Americii de nord pentru insula Cuba în loc să înceteze, din potrivă s'au înăsprițit tot mai mult. Luniă trecută președintele Statelor-Unite Mac Kinley și-a spus în Congresul din Washington părerea sa asupra situațiunii. El dîse, că de-ocamdată nu crede a fi momentul potrivit de a declara insula Cuba de independentă, află însă de lipsă a cere, ca vîrsările de sînge de pe insulă să înceteze și să i-se dea deplină putere asupra puterii armate de pe uscat și mare, ca la cas de nevoie să p_ota interveni în Cuba. Mesagiul lui Mac Kinley a fost dat spre decideră celor două comisii ale Senatului și Camerei, cari se ocupă cu afacerile esterne. Comisiunea Senatului s'a adunat îndată a doua zi și cu mare majoritate a primit un proiect de rezoluțiune în care se dîce, că *poporațiunea insulei Cuba este recunoscută de liberă*

și independentă, ăr Statele-Unite pretind dela Spania să abdîcă la guvernarea și suveranitatea asupra insulei Cuba și să-și retragă toate armatele de acolo; mai de-parte, președintelui Mac Kinley i-se dă putere deplină asupra armatei de pe uscat și mare a Americii pentru a putea duce în deplinire această hotărîre. Proiectul comisiei a fost trimis apoi Senatului, care de asemenea l'a primit cu majoritate. Tot așa s'a întemplat și în Cameră, unde proiectul a fost primit cu 324 contra 20 voturi.

La toate acestea Spaniolii răspund, că nu vor suferi ca America să se amestece în afacerile ei din năuntru, adecă în insula Cuba. Toate foile din Spania și America scriu, că *reșboiul nu se mai p_ote încungiuira.* În Madrid a fost alaltăierii un consiliu de miniștri sub presidenția reginei-regente Christina în care s'a hotărît să fiă convocate îndată camerele. — Acum se așteptă în tot momentul, ca tunul să bubue ără-și. Totă lumea așteptă cu mare încordare să vadă cum se va începe și cum se va sfîrși reșboiul, ce bate la ușe.

D'ăr și Europa are o cestiune ardețore ca cea din Cuba, este *cestiunea insulei Creta*, care încă nici până acum nu e deslegată. Puterile mari europene ocupaseră Creta cu armate de ale lor, pentru-ca să facă liniște și ordine acolo. Două dintre acestea puteri însă, Germania și Austro-Ungaria, și-au retras armatele și năile din apele Cretei, rămînd acum numai armate rusești, franceze, italiene și englese. Admiralii acestora au luat guvernarea insulei, tocmai pe când guvernul din Petersburg face pași tot mai îndrăzneți la Constantinopol pentru numirea principelui grecesc George, ca guvernator al Cretei. Se crede, că Rusia va și reuși cu această numire, fără de a-i pása mult de ce va dîce Turcul, care de-ocamdată nu vră să se misce din Tesalia pe care o ține ocupată cu armate turcesci și n'are de gând să iese de acolo, deși terminul de eșire încetă cu finea lui Aprilie.

O altă primejdiă, care amenință pacea, este *cestiunea Chinei*. Strimtorată de Rusia, Anglia și Franca, China s'a pus să-și dea în arendă acestor puteri europene cele mai însemnate porturi și teritorii, și le arendeză, ca să nu le mai reștigă nici-odată în posesiunea sa. Împăratul Chinei e neputincios, toate le scrie și le subscrie, numai ca Euro-

penii, lacomi pe împărăția lui, să i dea pace de-ocamdată și să nu năpădescă asupra-i cu tunuri și cu puscă. Se vorbește mult, că Japonia, supărată de slăbiciunea Chinezilor, nu voescă să lase Angliei portul Vej Haj-Vej, pe care îl ține ocupat cu armate japoneze. Japonia n'are gânduri bune, ea se înarmeză mereu în vederea unui reșboiu cu Anglia pentru posesiunile, ce le-a dat acestora China. De aici p_ote fi foarte ușor să se nască ărăși neînțelegeri și vîrsări de sînge. Nu de gēba d'ăr statele de ađi sunt înarmate până 'n dinți.

Dela Academia Română.

D-l preposit capitular din Blașiu Ioan M. Moldovan, printr'o scrisore adresată Academiei Române, a făcut cunoscut, că nesosindu-i pașaportul cerut încă prin luna lui Ianuarie, nu i-a fost cu putință de-a lua parte la sesiunea generală din acest an a Academiei.

Comisiunea pentru premii a propus a se da: Premiul Năsturel-Herescu de 4000 lei d-nei Constanța Hodoș pentru volumul său de novele intitulat: „Spre fericire”. Premiul Statului Lazăr de 5000 lei d-lor Dr. George Ma. pentru „Manualul de agricultură rațională” și St. V. Mihailescu pentru cartea sa „Vîrtejul cu abur”. Premiul Adamachi de 5000 lei d-lor Haralamb G. Lecca pentru volumul său de poezii „Secunda” și Ioan Turcu pentru scrierea sa „Escursiuni pe munții țerei Bărsei și ai Făgărașului”.

Punēdu-se la vot propunerile comisiei pentru premii în plenul Academiei, cartea „Spre fericire” a d-nei Constanța Hodoș a întrunit 12 bile albe și 12 negre, prin urmare s'a respins. De-asemena s'a respins cartea d-lui major Saegiu „Manevră pe hartă” și drama d-lui I. Nenitescu „Radu dela Afumați”. Cartea d-lui St. G. Mihailescu „Vîrtej cu abur” a întrunit 13 bile albe și 11 negre, ăr „Manualul de agricultură rațională” al d-lui Dr. G. Maior 14 bile albe și 10 negre. Astfel ambele aceste scrieri au rămas să se pună din nou la vot în ședința următoare. Premiul Adamachi de 5000 lei s'a hotărît a se împărți în mod egal între d-nii I. Turcu, a căruia carte „Escursiuni pe munți” etc. a întrunit 20 voturi albe și 4 negre, și H. Lecca al cărui volum de poezii „Secunda” a întrunit 19 voturi albe și 5 negre. Premiul Statului Eliade Rădulescu de 5000 lei, destinat pentru cea mai bună scriere asupra subiectului „Considerațiuni istorice și geografice asupra Basarabiei înainte de 1812” s'a hotărît să se da, cu 19 voturi contra 2, singurului manuscript, ce a fost prezentat de d-l Zamfir Arbure.

În ședința următoare s'a pus din nou la vot cartea d-lui Mihailescu „Vîrtej cu

abur”, care a întrunit 13 bile albe și 12 negre; apoi cartea d-lui Dr. Maior, care a întrunit 15 bile albe și 10 negre. Deore-ce însă nici una din aceste cărți n'a întrunit două treimi a voturilor, au rămas a se pune pentru a treia-óră la vot în ședința de închidere, al cărei rezultat încă nu-l cunoșcem.

Societatea săsească din Sibiu pentru studiarea Transilvaniei a invitat Academia să ia parte la serbarea, care se va face în 22 August anul viitor în Brașov pentru al 4-lea centenar al reformatorului Ioan Honterus și pentru a 50-a adunare generală a acelei societăți. S'a decis, ca la aceste serbări Academia Română să fiă reprezentată prin d-nii I. M. Moldovan și A. D. Xenopol.

Cultura națională și Românii bucovineni.

Cu ocaziunea mării adunări de alegători români, ce s'a ținut la Suceava (Bucovina) în 31 Martie n. c., d-l deputat Varteres cav. de Frunzul a vorbit și despre cultura națională.

După-ce arată rezultatul de până acum al stăruințelor clubului deputaților români din camera imperială și după-ce sfătul pe popor să înființeze bănci după sistemul Raiffeisen în toate comunele mai mari, continuă astfel:

Voiu să trec la o cestiune foarte însemnată, la cea mai vitală întrebare, la întrebarea de esistența națiunii, adecă la *înlesnirea cultivării poporului român*.

Noi scim cu toții, că poporul nostru a ajuns cu timpul într'o stare de tot tristă. Acēsta o scim. Acuma însă se ne întrebăm, cari s'ă fiă cauzele, că poporul nostru a scăpătat atāt de mult prin orașe și că s'ărăcesce pe ăci ce merge pe la sate? Cari s'ă fiă cauzele, că el în mare parte a ajuns astăđi să fiă servitor altora, mai mult ca înainte de anul 1848, când era boerescul?!

Care s'ă fiă cauza, că străinii veniți mai ăr alaltă-ăr în țera noastră au ajuns până într'atata de-asupra noastră, încāt să ne d_ă moștenescă?

Sub străinii înțeleg eu aici pe acei, cari numai de ăr alaltă-ăr crau în împrejurări mult mai rele decāt noi, cari erau fără pic de moșia și fără un drept politic, și cari astăđi prin istețimea lor și-au câștigat multime de averi și și-au făcut servitori cu miile fiit băstinași ai țerii noastre, servitori, cari nu lucră pe tocmelă de 52 său 104 ăile în an, ca în vremea boerescului, ci lucră câte 365 de ăile în an, ăr alții totă viața lor, și încă pentru ce preț lucră ei! — De multe-ori numai pentru atata. Cāt ar de trebuință ca să-și susțină viața! Au doră acei străinii vre-un tînș-man, vre-un farmec? Sunt ei mai lucrători, mai cruțători, mai evlavioși și așa mai plăcuți lui Dumnezeu, decāt poporul nostru?

Își dîse în gândul său: Fratele meu cel mai mare are soțiă și o casă de copii de ținut, prin urmare n'ar fi cu drept, ca eu să iau din bucatele adunate tot atata cāt el; decî mă voiu scula și mă voiu duce la clăi și din clăia mea voiu lua câți-va snopi și-i voiu pune în clăia lui, p_ote că el nici nu bagă de sēmă și nu dîce nimica. Mergēnd în cāmp a făcut precum a cugetat.

Tot în aceeași noapte și fratele cel căsătorit, pomenindu-se ceva mai tārđiu din somn, gāndi tot aceea ce a gāndit cel necăsătorit. Anume, el își dîse așa: Fratele meu e singur și n'are pe nimeni cîce să-l ajute și să-l mîngăie în necasurile lui, decî nu ar fi cu dreptate, ca eu să iau tot atata snopi cāt el; mai bine mă voiu scula și mă voiu duce în cāmp și din clăia mea voiu lua mai mulți snopi și îi voiu pune în clăia lui, sciu că nu o să bage de sēmă ce s'a întemplat și nu va dîce nimic. Cum a gāndit așa a făcut și el.

A doua zi, ducēdu-se amēndoi în cāmp la lucru, se miră fiă-care mult în sine, cum se face, ca clăile lor de bucate să fiă tot egale, cum le au lăsat în ziua întâi.

Din nou se hotărî fiă-care în gāndul său, ca urmānd ca și mai înainte, acum indoit să ducă snopi din clăia lui în a celuilalt. Gāndiră și făcură D'ăr mirarea le crescū și mai mare, când în ziua următoare vedură, că clăile lor sunt tot egale.

A treia óră se hotărîră, ca întreit ca mai 'nainte să ducă snopi dela unul în clăia celuilalt. Acum însă întemplarea făcū, ca să plece noaptea amēndoi tot cam pe aceeași vreme la cāmp spre a-și îndeplini neamărginitul lor dor de a-și face bine unul altuia. Deci suindu-se fiă-care în clăia sa, legară snopi cāt putea unul duce, să dēdură jos și plecară tainicî fiă-care spre clăia celuilalt. La mijlocul drumului lor se întāl-niră amēndoi față 'n față. Acum înțelesēră ei taina ce până aci nu o

puteau deslega. Puseră snopii jos, se îmbrățișară și se sărutară cu *adevărată iubire de frate*.

În locul, unde se întāl-niră, hotărît a fost de Dumnezeu să fiă mai tārđiu alinarea crāncenei suferințe a fiului său iubit: mormāntul Domnului nostru Isus Christos, ăr ađi biserica sfântului mormēt.

Noul Ierusalim să se întindă până la casele v_ostre, Iubiților creștinî, și a Domnului mārîre peste voi să strălucescă, întrecēdu-vē unul pe altul a v_ă face bine!

„Cāt faptele frumoase, de lume admirate Prin sincera frăție cer inime bogate. Și multă stăruință și jertfe cu prisos. Cum trebuie să faci urmașii lui Christos.”

I. Dariu.

Tocmai la timp.

De W. Nemirovic-Dancenko.

Era și vremea să se pună odată capăt vecinicelor suferințe. El nu avea să i impute ei — nevastei sale — nimic; cu

toate acestea, până acum nu se puteau nărăvi de loc. Acēsta o vedeau amēndoi. O deosebire mai mare de fir omul nu și p_ote închipui. În lucruri mici, ca și în lucruri însemnate fiă-care avea vederi deosebite. El iubea viața fudulă, șgomotōsă și ușor se lăsa, ca valurile vieții să-l mārîne încoace și încolo fără plan și fără scop. Nevastă-sa însă, ca melcul, nu se desipea de căsu- lia ei.

Se turburau unul pe altul. Totă viața le era înveninată. Înfruntări veșnice, prepusuri și gelosie de-o parte, nesocotință și nedreptate de cealaltă; pe lângă acestea, afarisita minciună ori de câte-ori era vorba să ocolescă, cu ori-ce preț o izbucnire. Când el venea tārđiu acasă, scia bine, că ea nu dorme, și că, chinută și ostentită, îi așteptă cu ochii scaldăți în lacrimi. Când el intra în camera lui, ca să lucre, sufletul nu-i era liniștit. Era de ajuns ca femeia să-i trecă pe dinaintea ferestrii, ca lui chiar și în acēstă mișcare mută să i-se nărăzescă o înfruntare.

Ca o negură i-se ridică din piept o amărăciune înădușită, îi amētia gāndurile,

După părerea mea, nu! Nici una din toate acestea, ci cauza principală a înaintării străinilor și a decăderii poporului nostru este, că pe când cei străini au venit între ai noștri cu cartea, adică cu învățătura, cu o cultură, precum o cere timpul de astăzi, ai noștri sunt fără de carte, adică u'au învățătura trebincioasă. Această lipsă de cultură îi face pe ai noștri mai inferiori, mai slabți în concurență, adică îi face, că ei nu pot ține pas cu străinii veniți între noi din țări cu mai multă învățătura.

Așa-dără adevărata cauză a decăderii poporului nostru este: Rămânerea lui înapoi în cultură, s'eu lipsa lui de învățătura, din care izviresc toate scăderile, precum: sărăcia și altele. Dacă stă lucrul așa, atunci de sine urmază, că voind noi să scăpăm poporul nostru de acest pericol, trebuie să-i dăm și lui o asemenea cultură, ce o pretinde timpul, adică împregiurările de astăzi. — Școala așa-dără este unicul mijloc, prin care poporul și-ar pute câștiga drepturile și bunurile pierdute și și-ar pute face mai plăcut prezentul și mai sigur viitorul.

Însă ca școala să poată aduce omului acel folos, pentru care este ea menită, trebuie să se împărtășească într'insa învățătura, ca și la alte popoare, în limba poporului.

După acestea d-l deputat Pruncul spuse, că d'nsul, împreună cu ceilalți deputați români a și stăruit, ca din banii țerei să se înființeze pentru Români școle cu limba de propunere română. Pentru Suceava a și dobândit până acum o astfel de școală pe școlă în română cu patru clase, ce se va înființa în curând. Prin această școală nu numai, că cele patru clase românești, ce există la gimnaziul din Suceava, vor fi asigurate, d'er putem fi siguri, d'ise d-l Pruncul, că și celelalte patru clase se vor înființa.

Alegătorii au întâmpinat cu multă însuflețire vorbirea deputatului lor, căruia i-au votat încredere și mulțămire.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Aprilie.

Sinodul arhiepiscopial gr. or. al Metropolitiei române gr. or. din Transilvania, este convocat pe ziua de Dumineca Tomei, 24 Aprilie v.

Învățător român arestat. Din Clușiă i-se scrie lui „Magyar Hirlap”, că d'ilele acestea a fost arestat în Câmpeni, lângă Abrud, învățătorul T. V. Mota, bănuit de a fi fost părtaș la o crimă săvârșită câțiva ani mai înainte.

300 Români gr. cat. trecuți la biserica romano-catolică. „Pesti Napló” publică următoarea știre: „Partea captivă a locuitorilor români greco-catolici din comuna Mureș St. Georgiu (cam 300 din ei) au trecut

la confesiunea romano-catolică. Causa este, că nu erau mulțămiri cu preotul lor, fiindcă sub titlul contribuțiilor bisericești și a altor servicii, cerea dela ei sarcine, pe care în sărăcia de ață nu le puteau suporta. Pe cei convertiți i-a împărțit de ajutor soția proprietarului Mariaffy”. — Casul acesta, decât adevăr grăesce numita fōie, este atât de grav, încât se cere o grabnică lămurire în lucru.

Ōspeți bulgari la Brașov. Alaltăieri s'era, Joi, au sosit la Brașov 12 profesori tineri bulgari și 35 preparanți, cari vor face o excursiune științifică prin Ardeal. La însărcinarea ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică Wlassics și a societății de maghiarizare „Kárpátegyesület”, ōspeții bulgari au fost binevențați aici de profesorul „ungur” Dr. Hermann A., care-i va însoți și conduce în această excursiune a lor prin Ardeal. În discursul său de binevențare, început pe unguresc și terminat pe nemțesce, Dr. Hermann le spuse ōspeților bulgari, că aici la marginea țerei, se află mai multe „elemente de popore”, cari „sub scutul celui mai liberal constituționalism” rivalizează în lupta pentru cultură. Așa, d'ise el, „pe lângă Maghiarimea cuceritoare și creatoare de stat, care constituie grosul națiunii, se mai află o bravă semință muncitoare a Germanismului, care a ridicat zidurile acestui oraș și și-a cultivat cu zel cultura sa seculară; afară de ei este și așa rumenă cea vitală și cu frumos viitor, care înainteză pe calea progresului, ținând cu tăria la noua sa naționalitate. Partea orașului, în care locuiesc ei și care se numește Bolgarszeg (a vrut să d'ică Scheiul) și ațel este o dovadă, că ei au fost sânge din sângele d-vóstru. Și străbunii Maghiarilor înainte cu 1000 de ani, — până a nu fi cucerit această frumoasă patriă, au fost nu numai vecini seculari la bine și la rău cu străbunii d-vóstru, d'er au fost și înrudiți prin limbă și prin sânge cu ei” etc. — Cu alte cuvinte, după năsdruvanul „patriot” Dr. Hermann, Români din Brașov sunt de origine Bulgari, Ungurii însă sunt înrudiți cu Bulgarii „după sânge și după limbă”, ar urma deci, că Români sunt înrudiți cu Ungurii! Astfel de nerozii de bună seamă n'au mai audiat ōspeții bulgari până acum. De vor sta mult sub conducerea și în societatea călăuzei, ce li-s'a dat, se vor întorče în Bulgaria mai întunecați și mai zăpăciți la cap asupra raporturilor din țera noastră, de cum au putut să fiă vre-odată.

Sórtea preoților și învățătorilor noștri. La corespondența, ce am publicat'o în numărul de Duminecă dela 15 (27) Martie c. sub titlul: „Necasurile preoților din Câmpia”, primim din partea d-lui Petru T. Ilie, învățător în Ghiurtelec (Sălagiu) nisce reflexiuni. D-sa recunoște, că în adevăr e grea sórtea preoților români în timpul de ață și că marți lupte au să pórte ei pentru a-și scăpa turma din ghiarele tigrilor, d'er d'ice, că pentru aceea nici sórtea înv-

țătorilor nu e de invidiat. Și ei sunt espuși la multe persecuții, mare răspundere cade asupra lor și în multe locuri mai întâmpină greutăți și la încasarea salariului. D'er, d'ice d-l Ilie cu drept cuvânt, ațel nu numai preoții și învățătorii, ci toți câți ne-am născut Români pe acest pământ, avem să îndurăm greutăți și persecuții. Luptăm ne pentru ca să căpătăm răsplătă, ci pentru ca să ne facem datorința. S'e nu ne mai v'erăm și plângem d'er unii și alții în contra sórții, ci se luptăm cu bărbăție și pept la pept pentru apărarea și înaintarea comună a poporului și națiunii noastre, căci acesta e singura cale, care va duce la adevărata îmbunătățire a sórții și la mângăierea inimii atât a preoților, cât și a învățătorilor.

Pentru școlarii săraci. Din Șipet primim o corespondență subscrisă de vre-opt frunțași de-acolo, în frunte cu epitropii Toma Porumb, St. Gerban, N. Cârtescu, cassarul comunal etc. Ne spun, că Sămbătă înainte de Florii li-s'a făcut școlărițelor și școlarilor săraci dela școala de acolo o mare bucurie, împărțindu-se în prezența poporului la 38 din ei încălțăminte, cumpărate din venitul curat al producțiunii și petrecerei, ce a fost arangiată acolo în 15 (27) Faur c. de cătră școlarii, conduși și instruiți de zelosul preot și învățător substituit Nicolae Stoia și de învățătorul dela școala de fete Teofan Dobren. Din venitul aceleiași petreceri s'au plătit cărțile de școală, ce au fost d'aruite elevilor săraci, mai procurându-se și alte rechizite pentru școala. Pe toate șerenele și la toate ocaziunile, d'ic numiții locuitori, preotul Stoia și învățătorul Dobren lucrăză cu cel mai mare zel pentru bunăstarea și luminarea poporului și pentru înaintarea cauzelor bisericești și școlare, pentru care fapt ei se și bucură de dragostea și recunoștința poporului. De-ar da Dumnezeu să ațim tot astfel de sciri despre preoții și învățătorii noștri și despre bunele raporturi dintre ei, și dintre ei și popor!

Cum pórte cine-va să devină unguer „nemeș”? Lucrul acesta este forțe ușor și de tot simplu. După cum scrie fōia unguerescă catolică din Peșta „Alkotm.” titlul de „nemeș” unguer să pórte căștiga astfel: Jidanul, la numele său cel nou cumpărat cu 50 de cr., mai acată un „y”. S'e pórte însă și așa, că guvernul liberal îi căștigă „nemeșia”, apoi îi iscodesc de unde va un predicat. Așa este de es. familia Deutsch. Aceasta a căpătat predicatul nemeșesc de „Hatvani” cu „i”, ceea ce nu mult e vrednic, d'er ca să fiă ceva de Dómne ajutăt trebuie să și scrie predicatul căpătat cu „y”, adică „Hatvany”. Va fi așa-dără Hatvani-Deutsch. Mai târziu însă, după proverbul: „tempora mutantur et nos in illis”, lui Deutsch i e rușine de numele său german și la urma urmelor din „Hatvani-Deutsch” se schimbă și el în „Hatvany”, adică devine „nemeș”

ungur „curat”. — Acesta e fabrica nemeșilor ungueri!

Palat național s'erlesc în Carloveț. Patriarhul s'erlesc Branković plănuiesc zidirea unui palat național s'erlesc în Carloveț, în care vor fi instalate sala de ședințe a Congresului bisericesc, biroul secretarului, oficiul fundațiilor s'erlesc, muzeul național bisericesc s'erlesc și biblioteca Metropolitiei. Pentru edificarea palatului, patriarhul va lua un împrumut pe amortisare. Zidirea palatului se va începe încă anul acesta.

Otrăvitoarele dela Hodmező-vásárhely. Eri, în 15 Aprilie n., Curia reg. a anunțat sentința în cauza marelui proces al ungueroicelor otrăvitoare dela Hodmező-vásárhely, cari, după cum se scie, urziseră o speculă din cele mai bestiale cu vieți omenești. Ele adică îndemnau pe anumiți membrii din familiile lor ca să și asigure viața și apoi îi otrăviau pentru ca să pórte primi premiul de asigurare. Femeile Hodi Pal, Csordás Nagy Lidi și v'eduva Turi Varga Lidia sunt osindite la mórte prin ștréng; alte două la temniță pe vieță, 15 la temniță pe câte 15 ani, ér 6 la temniță pe câte 6 ani.

Érnă în Aprilie. Din mai multe părți ale țării sosesc sciri despre vifore și zăpeți mari, ce au cădut săptămâna acesta. Din Lőcse se scrie, că acolo a fost adevărată érnă, un vifor mare cu zăpadă a bântuit două zile întregi. În întreg comitatul Șaroșului de asemenea au fost vifor mare cu zăpadă. Din Bandul de Câmpid (Ardeal) se anunță, că o plōie rece cu v'enturi mari a făcut grozave puștiri în câmpuri și grădini. În comit. Mureș-Turda de asemenea. Tot așa a fost și în comit. Cojocnei.

Grijăți cum umblați cu doctoriile. Din Pecica se vestesc următorul cas trist, care îndemnă atât mai mult pe părinții copiilor bolnavi să grijescă bine cum umblă cu doctoriile. O dómna cu numele Iosefina Pavlov voi să dea copilei sale de 7 ani doctoria prescrisă de medic. În loc însă să i dea prafurile-chinină i-a dat morfină în măsură așa de mare, încât nenorocita copilă muri între chinurile cele mai grozave. Închipuiți-v'e disperarea s'ermaneii mame!

Stupid de v'endare. De când s'a înființat în Schei fabrica de bombōne a d-lor Thies și Seidel, cultura albinăritului a devenit aprōpe imposibilă pe teritorul Brașovului. Este adevărat, că și proprietarii fabricii sufer pagube, deōrece albinele n'avălesc în masse asupra fabricii și fură mierea, ce-o găsesc acolo; mult mai mare este însă paguba stuparilor, căci din partea proprietarilor fabricii s'au luat cele mai severe m'suri în contra albinelor „hôte”, pe cari le omóră cu grāmada. Această luptă desperată între fabrică și albine durăză cam de mult. S'a încis și un proces între stupari și proprietarii fabricii,

totul se întuneca în consciința lui; arunca de-o parte lucrul început și fugia din locuința.

Acum, mulțămirtă cerului, totul s'a sf'erșit și pentru tot d'eu. La totă întâmplarea, ei trebuiau să se despartă. El nici nu putea înțelege, cât de rute s'au învoit amândoi. Ea a plâns numai și n'a răspuns nimic. După ce s'a depărtat el, ea rămase cu capul plecat. O singură dată nu și-a ridicat ochii asupra lui.

— Fă, ce vr'ești, în numele Domnului! Fi ferocit, decât poți!

El nici n'a așteptat mai mult. Se sileă numai, să nu se uite în partea mai întunecată a camerei, unde dintr'un jeț mare, un copil b'alăit — copilul am'endurora — cu fruntea încrețită arunca asupra lui priviri încordate. Numai la gândul acestui copil simțea sclavul eliberat — așa își d'icea el acum — o're-care greutate de inimă în piept. În micuțul cap, cu p'érul creț, g'aci el, că se petrece o întrebare chinuitoare, în mica inimioară, care se sbătea grăbită o durere încă nelămurită, d'eră cu atât mai profundă.

Ei, bine! Ea va fi mamă bună, d'nsul le va da jumătate din venitul său.

Ce-l umple pe el de bucurie și fericire este simțul, că acum este liber, liber, liber! Astăzi își va închiria două camere mobilate. Cătră s'eră își va muta în ele toate cele de lipsă și este liber, liber!

Scăpat de jugul greu, care l'a apăsător și l'a făcut să imbrăncescă timp de dece ani întregi, nu va ațel mai mult înfruntările vecinice, nu-l va mai urmări căutătura ageră, neîncrețitoare, care îi înșcepa toate mișcările. Acum simte plăcere chiar și pe vreme umedă — pentru-că în sufletul lui este căldura de sóre. Sângele îi sbocotesc în vine, cum ținesce apa dintr'un izvor puternic; lungile strade, ce și cum ar fi desemnate cu cerusa în negură, și locurile, cari în amurg se fac nevădate, i-se par așa de frumoși, cum nu le v'ed'eu-se nic'odată mai înainte.

Ah, de acum are să începă vieță. El este tiner, frumos, săntos... ce dorește mai mult? Acum trebuia să și r'ebune pentru fiă-care clipă pierdută în trecut. Ah, pe legea mea, ce frumos e să fi singur!

Colo, din d'erept, este ferestra din colț a locuinței ei, mai înainte era a am'endurora... de ațel înainte este numai a ei.

Ét'o și pe ea în ferestră. Abia o pórte recunoște, pentru-că sunt două ferestri. Tristă privesce ea în urma bărbatului... Privesce, privesce, draga mea. Măne, sunt cu totul în altă parte a orașului... pórte ne mai întelnim odată... d'er numai ca străini... De bună seamă, că o d'ore la inimă... lui îi pare rău... tocmai în zilele din urmă începură a se tui unul pe altul.

Și cu ce foc a iubit'o el odată! V'ederea ei îl aprindea ca o v'apae de flacări. Cum privea în ochii ei și căpăta, fericire nu cetea el în ad'encul acelor ochi!... Ochii aceștia l'au înșelat, ca toate în vieță. Norocul între doi este o fantomă, adică o v'edenie... nu există... prea scump și-a plătit puținele clipe ale beției sale!

El se abăt' spre dr'epa, în altă stradă.

Ce golomoț de omeni este aici, de închide calea trecătorilor? Sgomot, glasuri singurate de omeni, o voce de copil plângătoare plină de durere, necăjită. Cine în-

drăsnesce aici să chinuască pe un copil?... Un gardist cu un cap mai înalt ca ceilalți omeni, se îndesă printre lume și se plécă jos.

— Ce s'a întâmplat aici? întrebă bărbatul, care renunțase de a mai fi soț.

— Ei, privesce... mișeu, deja la v'ersta asta vr'e să fure!

— Cine, ce?

— O fetiță... ét'o, cât un pumn... oât de iute și-a băgat ea mâna în buzunarul domnului acestuia...

— „D'er, lasă-m'e iubite domnule”, d'icea plângend mica copilă, pe care gardistul o ținea acum strins cu mâna, — „Lasă-m'e, prea iubite domnule, te rog... nu voiți mai face de altă dată...”

— Cum te chiamă? întrebă funcționarul cu asprime.

— Genica.

— Și pe al meu copil îl chemă Eugen! sbură atunci prin capul „sclavului liber”.

— Genica, mi-e numele... prea iubite domnule, te rog...

dér guvernul a ținut partea fabricii pe cuvânt, că acesta plătesce dare și aduce statului venit mai mare ca albinele, cari până acuma au rămas scutite de darea — de cap. Imprejurarea aceasta a îndemnat pe d-l învățator Candid *Mușlea* să-și pună în vânzare frumoși săi stupi cu albine, împreună cu toate uneltele de lipsă la cultivarea stupăritului rațional (mașini etc.), apoi lădițe goale (sistem Dzirzon) și coșuri de paie. Toate cu prețuri reduse. Celor ce doresc a-și prăsi stupii li se oferă deci o bună ocazie, având a se adresa numai la d-l învățator Candid *Mușlea* în Brașov. Stupii pot fi expediați în ori-ce parte a țării.

Din Bocșa montană primim o plângere „în numele mai multor coriști ai bisericii romane gr. or.” de-acolo în cestiunea unor bani, ce s'au încasat „cu ocaziunea unor rugă ale S-tei biserici” încă în 1892. Incasatorul e provocat a-și face cvenita dare de sēmă pentru a delătura nedumeririle coriștilor, cari amenință a recurge la mijloce extreme.

Un Jidan în cuptor. Un Jidan, care servea la miliția în Agram, fiind-că nu se putea împăca cu modul cum îl tratăză la miliția cu „plăcinte”, s'a hotărât să fugă. Intr'o bună dimineață el își luă catrafusele și o tuli la sănătoasă spre Șimleu, unde se aflau părinții săi. Poliția din Șimleu, fiind înștiințată despre desertarea Jidanului, îl căută la casa părinților săi. Mama Jidanului, care se numește Schreiber Simon, a încuiat casa și n'a lăsat să caute, dér la urmă n'a mai avut ce face și a trebuit să lase pe polițiști să intre. Jupănăsa Schreiber tăgăduia, că Simonu ei ar fi acasă. Intr'acea însă „vitezul” ostaș aducându-și aminte de sânta scriptură cum „coconii cei bine credincioși”, au putut să stea în cuptor în mijlocul văpăii, se gândi, că și el ar pute să stea în mijlocul cuptorului mai ales fiind-că cuptorul era rece. Iute se înfundă deci în cuptor. Dér n'a avut să stea mult aici, căci celor cu pene făcându-li-se milă de sermanul „vitez”, cum se „chinuesc” în fundul cuptorului, l'au scos la largul și l'au dus înderēt.

Cina soldaților. Diarul militar „Neue Armeezeitung” scrie, că în budgetul anului acesta pentru armată este pusă și suma banilor, ce vor fi destinați pentru a procura soldaților cină. Anume, soldații vor căpăta de 3 ori pe săptămână cină caldă, ér nu ca până acum numai de două ori. Plata oficerilor de astă-dată încă nu se va urca, ci se vor face numai unele schimbări, în ce privește pensiunea. Anume, pensiunea cea mai mică va fi de 400 fl. anual, ér nu de 300 fl., cum era până acum.

Un uriaș. La un neguțator din Searaievo se află un servitor tiner, numai de 16 ani, dér mare și voinic ca un uriaș. El se numește Simeon Boewic și are până acum o înălțime de doi metri și ceva, la

piept e mai lat de un metru, ér greutatea lui este de 205 chilograme. Să dăce că e om frumos, bine făcut la trup și este atât de tare, încât poartă de 125—150 de chilograme le duce cu cea mai mare ușurință. De va continua a crește și a se dezvolta ca până acum, la etatea de 20 de ani el ar deveni o adevărată minune.

Societatea Sodalilor români „Lumina” din Brașov invită la producțiunea, ce se va ține luni în 6 (18) Aprilie 1898, a doua zi de Paști, în sala hotelului Central „Nr. 1”. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore seara. După producțiune urmēzã dans, începând cu „Călușercul” și „Bătuta”.

Intrarea de persoană 60 cr. Bilete se pot căpăta la D. D. Eremias, la Librăria Nicolae Ciurcu, la Casina Română și seara la cassă. Ofertele marinimose se primesc cu multămită și se vor chita publice.

O catastrofă în Boemia. *Klappai* este o mică comună germană din Boemia, în apropiere de Teresienstadt. Are 160 case, o biserică, scolă frumoasă etc. De-asupra ei se află muntele Hasenberg, pe al cărui vârf se ridică castelul de basalt numit „Hasenburg” al contelui Herberstein. Pe cei 800 locuitori ai acestei comune i-a ajuns o mare nenorocire tocmai în Vinerea-mare a Pasceilor apusene. Această nenorocire se dăce, că a fost profetiță deja în vâlc al 15-lea de un om bătrân, care se fi dăce: „Hasenburg va veni jos și va sta acolo unde stă biserică St. Ioan Botezătorul, ér clopotele bisericii vor fi aflate în lacul dela Klappai”. Lacul acesta se află în depărtare de 1000 pași de comună. Destul, că cu trei săptămâni înainte muntele Hasenberg a început să urle și bubue, fântânile din sat au secat repede, apoi tot așa de repede se umplură érăși și noue izvore au răsărit. În Joia Pasceilor muntele începă să murmure de nou, apoi se cutremurã și pusea se se vadă cum se mișcă pământul. În sat nu dormi nimeni totă noptea. Vineri dimineață la 3 ore terenul începă să se misce și să lunece. Dece case mai de margine începură a pleca fără veste și a-se cufunda. Când se lumină de ziua se putea vedé un teren cam de 30 jughere crepat încöce și încolo, în unele locuri ridicat la înălțime de un metru, în altele adăncit, ici arbori înghițiți de pământ, colo ridicați la înălțimi mari. Casele începură acum a-se dărâma una după alta, pe cum luna pământul. Biserica și scola încă ajunseră în primejdiã de a-se dărâma. Scola cu etajiu s'a și dărâmat făcând un șgomot uriaș. Până acum au cădut în ruine 34 de case împreună cu edificiile laterale.

Chaldei și Nestoriani trecutți la biserică rusescă. În provincia persică *Urmia* s'a întemplat de curând un lucru, care pentru Rusia este de mare însemnătate nu numai din punct de vedere bisericesc, ci și politic. E vorba, că 15,000 de Chaldei și Nes-

toriani s'au botezat în religia ortodoxă și au trecut în sinul bisericii rusești. Dér cine sunt acești Nestoriani? Origina lor, ca popor, este învălțată în negura vécurilor. Numele și l'au primit dela *Nestorius*, patriarhul de Constantinopol, care în conciliul din Ephes (431) a fost declarat eretic. Orî cât însă învățaturile lui au fost disprețuite în Apus, ele totuși au aflat teren bogat în Răsărit. Nestorius la început a fost călugăr în Antiochia și când învățaturile lui au fost osândite, s'a dus din Constantinopol érăși la Antiochia. Mai târziu s'a dus în Egipt, unde a și murit. Tradiția spune, că Nestorianii ar fi coloniști evrei trecutți la creștinism. Ei locuiesc în 12 districte separate. Seminiția mai mare o formează cea numită *Tijarik* de pe muntele *Hakkari*, unde se află și capitala Nestorianilor numită *Dzusulamerh*.

Concert. Musica militară va concerta mâne, în ziua de Paști, c'un program forte ales cuprinzând și mai multe cântece romănesci, la otel „Pomul verde”. Inceputul la 8 ore seara. Intrarea 20 cr.

Un absolvent de agricultură din Transilvania din familiã bună, cu *praxă de douăzeci ani*, cãsătorit, însă fără copii, dorește a afla un post de administrator de moșia. În cas eventual soția sa ar puté fi angajată tot-odată c. menajeră în casă. Pentru informațiuni a se adresa la Administrația diarului nostru.

La numărul nostru de adă este alăturat un adaus de 4 pagini.

Christos a înviat!

Frați bunți și vrăjmași; vrăjmași de mörte, și vrăjmași dela o nimică.

Grigore scapă o vorbă, Vasile o ia înainte și ține-te.

Că de ce Grigore se-i dăce așa? Grigore e frate mai mare, e adevărat; dér dăce e frate mai mare de ce se-i dăce lui așa? De astăci înainte se nu-l mai vadă în ochi pe Grigore.

Vasile se supără pe Grigore.

Se supără, dér i-o trece. De câte-ori nu te superi, te superi rēu și la urmă uii. Vasile nu uită.

De-odată nu mai vorbește cu Grigore, apoi când vede pe Grigore întörce capul.

Grigore întörce și el capul.

Vasile ocolesce pe Grigore.

Grigore ocolesce pe Vasile.

Nu mai punem la socotélã burătatea vecinilor: că Grigore a dăce cutare lucru, că Grigore s'a uitat așa, că Grigore s'a uitat pe dincolo.

Dăce Grigore nu-ți vorbește, dăce Grigore te ocolesce; Grigore te pasce, Gri-

gore îți vrea capul, Grigore ție dușman, Grigore ție dușman de mörte.

Aci ajunsese Vasile cu Grigore, când Vasile se bolnăvesce.

Vasile se bolnăvesce greu și dăce, că l-a otrăvit, i-a dat farmeci Grigore.

Grigore vine se-l vadă.

Vasile îl dă afară: se iasă afară, se fugă de-aici cănele. Să nu s'apropie de mine, să nu s'apropie de ușa mea, să nu s'apropie de casa mea varvarul, cănele, omoritorul.

Grigore nu vine, dér Vasile e bolnav, Vasile i-e frate.

Frate bolnav și se nu-l veđi!

Să întrebî pe străinî de fratele tēu!

Și bōla ține săptămâni.

Bolnavul slăbește.

Ii țin luminarea, dér nu pôte muri, că nu s'a iertat cu frate-sēu. Când aude de frate-sēu, închide ochii și printre dinți șoptesce cu necăz: cănele.

E diminēta Invierii.

Lângă patul bolnavului stau cu lumânarea.

O rađă trandafir, străbătând pe ferestră, înroșesce pãretele din fața bolnavului.

Toți stau tăcuți.

În mijlocul tãcerii ușa se deschide și intră Grigore.

Grigore se oprește în ușă.

Acum poți să intri dăce unul din casă, făcând semn, că Vasile nu mai înțelege.

Grigore în doi pași se apropie de pat:

— Christos a înviat, Vasile!

Vasile deschide ochii.

— Christos a înviat, Vasile!

Vasile se uită la frate-sēu.

— Cristos a înviat, Vasile!

Lui Vasile încep se-i curgă lacrimi. Lacrimile îi curg lui, lacrimile îi curg și lui Grigore. Amândoi plâng.

Grigore se lasă într'un genunchiu lângă pat și razemă fruntea de umărul frate-sēu.

Plâng ca nisce copii.

Plâng, dér în plâns Vasile șoptesce:

— Da, adevărat! Christos a înviat.

Apoi întorcând încet fața către fratele sēu îl sãrută pe cap și dăce:

— Acuma pot să mor.

*

Așa dăce Vasile pe patul morții, dér lui Vasile i-se face bine, Vasile se însănătoșeză, Vasile nu mörte, pentru-că Christos a înviat.

(„Albina”).

Th. D. Speranția.

— Da, strigă atunci un domn bine îmbrăcat; dăce vă iertă omul la vârsta asta, ce se va alege din voi mai târziu? Du-o, numai, la secția!

— Ai tãtã, fetiță?

— Nu am, domnule.

— Cum, a murit?

— Asta nu o sciu... sunt căpi-va ani, de când s'a dus și ne-a pãrăsit... pe mine și pe mama;... la început ne-a ajutat... pe urmă ne-a uitat... mama n'a căpătat lucru de două săptămâni... suntem flãmânde...

— Bine, bine, vino numai!

— Domnule, iertã-mã...

Micuța tremura de spaimã.

— Dregătoria va vedé, ce va face, îți va ierta, ori...

— Ecã, aci e adresa mea.

Domnul bine îmbrăcat, jertfa furtului nereușit, întinse gardistului o cartă de viză. Jertfa... cine a fost aici jertfa adevărată, — Dumneđu din cer o scie!

„Sclavul liberat” simți acum, ca și cum l'ar fi străpuns cine-va cu o frigare în piept. Stete locului ca împietrit. În urechile lui zuzuiau cuvintele: „tatã ne-a pã-

răsit de mai mulți ani... la început ni-a dat mânã de ajutor, dup'aceea... — Și pe ea o chiamã Genica... pe copilul lui, Geni. Capul îi ardea, la temple îi bâtea sângele ca cu ciocanele.

„Dumneđuule, ce om de nimica sunt eu? Strigã el tare.

Cu acestea se întörse, alergã înderēt cu grabã.

Ajunse la casa lui. Iute, iute... coloris suferé cine-va!.. se chinuesc și o mică inimioră și nisce ochișori vineți plâng.

Nervos, sună clopoșelul... pe aci era sē rēstörne slujnica... cu graba cu care mergea la nevastã sa... Ea ședea pe divan... de departe îi aude suspinele.

— Sașã, iubita mea soție, iertã-më!

Moșul.

Ierusalimul.

(Schiță, după G. Paur.)

Intr'o tristã zi de Vineri eșiam tăcuți pe strimta *Via dolorosa* din orașul Ierusalim. La stațiunile drumului, ce se înălțã tot mai mult, ingenunchiau țărani ruși în grupe și cu evlavie pãtrundetóre cântau

cântãrile sfinte despre drumul lui Christos. Mohamedanul tăcut și fără a băga nimic în sēmã trecea pe lângã ei, întãritându-și asinul sur c'un bețișor scurt. La casa Sfintei Veronica o bätărănã cu ochelari sãruta fiãcare piatrã din pörta casei, apoi cu cea mai curatã cãrpã ștergea unul din colțurile porții rōse de sãrutãri.

Mai departe o tablã de marmorã ziditã în pãretele unei case cu boltiturã însemna locul unde Pilat a osândit pe Mântuitorul. Pe locul vechiului palat adăci stã o casarmã în formã de închisörre în a cărei pörtã doi soldați turci în uniformã își string pusele ruginite.

Melodiile cântãrilor bisericii rusești, cari încă și acum imi sunã în urechi, sunt înãbușite de sunetul unei trîmbițe. Este cea mai tristã calã, pe care odiniorã Mântuitorul lumii a purtat crucea grea. Ea nu duce numai la cel mai sfânt loc al creștinilor, la biserica sfântului morment, ci și la clasicã moscheã a lui Omar, cel mai mare sfânt al Mohamedanilor.

Dinaintea turaului lui Antonius strada se rãmuresce cãtrã moschea. Omar în locul pe care odiniorã se înălțã templul lui So-

lomon, și unde muritor străin nu pôte să intre fără permisiunea pașei și fără asistentã militarã. Pe *Via dolorosa*, care cobörã oblu la vale, ajungem prin pörta Sf. Stefan la grãdina de tristã amintire Getsemane și la muntele olivilor.

Când am privit în jur de pe colina de lângã cimiterul mohamedan, sufletul nostru fu cuprins de-o tristețã nesfârșitã. În acest oraș al regilor s'au implinit cuvintele profetice ale Scripturii, că nu va rămâné pãtrã pe pãtrã din cl. Pietrile vechilor ziduri sunt adăci înlocuite cu altele noue, și nu se mai aflã nici o urmă, care ar spune, că el a vęqut odiniorã pe acel om, care se numia fiul lui Dumneđu. Fanatismul mohamedan a ziduit chiar și Pörta-de-aur pe care a intrat Isus în Ierusalim pe cale prasãratã cu flori — cãci dupã credința mohamedanã creștinii numai prin acestã pörtã pot să ajungã la Ierusalim, când îl vor cuceri érăși. În umbra zidurilor acestei porți numai „dreg” credincioși” mohamedani își dorm somnul de veci.

Sub cactus-ii cu frunđe grōse stã și acum o figurã femeescã învălțată în negru,

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei Cu 1 Aprilie st. v. 1898

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei nôstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 "

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

De-ale meseriașilor nôștri.

Brașov, 12 Aprilie 1898.

Harnica „Asociațiune pentru sprijinirea învățecilor și sodalilor români din Brașov“ a avut Dumineca trecută o și însemnată.

Comitetul acestei societăți, a cărei activitate în prima linie a trebuit să fi îndreptată spre așezarea elevilor la meserii, s'a ocupat în timpul din urmă și cu altă idee folositoare.

În plasarea copiilor pe la meserii, se știe, că societatea aceasta este foarte zelosă, ast fel că, fiind și Brașovul cel mai industrial oraș din Transilvania, ea a contribuit în cea mai mare măsură la dezvoltarea meseriilor între Români, am putea dice, mai mult ca toate celelalte societăți române similare din patriă.

„Nu este de ajuns numai pregătirea copiilor pentru meserii“, și-a dîs Comitetul societății, „trebuie să îngrijim de ei și după-ace devin calfe, după-ace devin măestri. Trebuie să adunăm pe măestri, trebuie să adunăm pe calfe, trebuie să ne întrunim cu toții, ca să ne cunoșcem unii pe alții și să ne sfătuim împreună de toate trebuințele nôstre“.

Ca ideea aceasta trup să se facă, comitetul a lucrat din toate puterile.

De ocamdată s'a schimbat localul vechi și nepotrivit al Societății, cu altul

mai corăspunător. Aci este proiectat a se întocmi un fel de casină pentru meseriași, în care să-și aibă biblioteca și diarele lor. Aci vor pute conveni orî și când, dér cel puțin odată séu de două-ori pe săptămână. Aci se vor ține diferite conferențe instructive pentru meseriași. Profesori distinși dela gimnasiul nostru au promis comitetului valorosul lor concours. Acesta face onore corpului nostru profesoral.

Duminecă a fost înăugurarea noului local. De față erau membri Comitetului, un număr mai restrins de inteligență și meseriași.

Profesorul Dan, secretarul societății, deschise festivitatea prin un cuvânt ocașional, foarte potrivit, arătând în termeni lămurii, ce intenționează Comitetul în interesul meseriașilor și al industriașilor români din Brașov. Vorbirea înșuflețitoare a secretarului a fost întâmpinată cu vii aplauze din parte auditorilor.

După deschidere, d-l Dan a cetit poesia lui Alexandri: *Peneș Curcanul* și a aplicat-o publicului într'un mod foarte atrăgător, subliniind toate pasagele mai marcante din această frumoasă poezie a laureatului nostru poet.

D-l Ilie Savu, bine cunoscut publicului brașovean prin declamațiunile sale la diferite ocașuni, ne-a del-cetat apoi declamând cu multă pricepere poema istorică, tot de Alexandri: *„Sentinela română“*.

A urmat după aceasta o conversațiã liberă asupra mai multor teme, la care au participat d-nii N. P. Petrescu, Gr. Maior, C. Pop conducător tipografic și alții.

D-l Petrescu a accentuat, că convenirile acestea, decã, precum speră, vor fi cercetate din partea celor interesați așa, cum trebuie să fiã cercetate, pot deveni un centru pentru meseriașii nôștri din Brașov. Nu ne-am adunat până acum, cum se intenționează astăzi, a dîs d-sa, pentru că Comitetul a avut alte greutăți, îndată înșe ce ne vom convinge de puterea, care zace în noi, sunt sigur, că vom forma o corporațiune, care va înșufia respect și străinilor.

Tot d-l Petrescu a atins, că în convenirile acestea se vor combate și unele greșeli din societate. Intre aprobări generale dice, că d-sa nu pôte aproba purtarea multor tineri, cari cum au eșit calfe, nu slăbesc din mînuși și pardesiuri. Nu toate se potrivesc tuturor. Un mesteriu, când va vedé că meseriașul, de care are lipsă, îi vine în casă cu mînuși și cu pardesiul pe braț, își va trage de sémă, să-i dea de lucru orî ba? Ca domn, séu va lucra mai réu, séu mai scump. Da, să fiã bine îmbrăcat, curat, dér nu lux afară din cale.

Pentru distragere, d-l Petrescu a mai cetit o istoriã morală, care de asemenea a fost bine primită.

Toți ne-am depărtat mulțumiți. Au răsufat și voci cari și-au exprimat regretetele, că reuniunea sodalilor încă

nici până astăzi nu s'au întors la mama lor, la Asociațiune. Nu de desbinare avem lipsă, ci de împreună lucrare. De sigur vor înțelege-o acesta și tinerii sodali.

Durere, sunt ômeni, cari au meseria, nu de a face bine, oi de a strica. Pe acestia ar trebui să-i delătura societatea din sinul séu, cum a și început în timpul din urmă, și să se ferescă de ei, ca de nisce periculoși, ce sunt.

Unul din cei prezenți.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Foventea, 1 (13) Aprilie 1898.

Prea Stim. D-le Redactor! Relativ la cele publicate în fôia D.-Vôstră Nr. 70 din Dumineca trecută de către d-l N. Fleșeru, măestru tîmplar în Saschiz, Vê rog să mi permiteți a spune d-lui corespondent, că deși indignarea d-sale este justificată de cele ce a auđit și vedut în scurtul timp, cât a lucrat în comuna nôstră Foventea, totuși după cum i-am dîs eu la plecare, trebuia să tacă și să nu desvêlescã la lumea mare micile neajunsuri, cari nu lipsesc din nici un sat, pentru-cã pădure fără uscături nu se găsesce și sat fără lătrători asemenea.

D-l Fleșeru a putut vedé, că atât preotul, cât și primarul au făcut ce-a fost posibil; ba și alți câți-va ômeni creștini, ca să se termine mai curînd un lucru atât de bun, frumos și folositor, cum e galeria nôstră în biserică, proiectată a se face de acumã de ce an. Decã ceilalți fruntași ai satului s'au arătat reci către d-sa, care era adus de mine, cauza a fost că n'au cutezat a se arăta altfel, de ôre-ce unii au câte-o slujbuită la sat, ér alții aspiră la așa ceva pe viitor și știind, că notarul stă în dușmăniã cu mine, de sigur i-ar fi privit réu, séu pôte li-ar fi și făcut réu, căci puterea e în mâna dînsului și cei mari dela cârmă, se vede, că îi au de cei mai încreduți pe notari, cărora se știe, câtă latitudine le este lăsată în cercul lor de activitate, până a da ordin gendarmilor să impusce ômenii pe strade.

Bunul simț, nu putem dice, că lipsește la poporul nostru. Decã ne-am puté plînge, că are lipsă de ceva, acesta este *lăria de ânger*, cum se dice, și *desinteresarea pentru scopuri mari și frumoșe*. Pe lângă acesta, fiind timpul arăturai de primăvară, au fost toți ocupați cu munca câmpului.

Notarul éráși pôte fi acusat întru cât se presupune, c'ar avea ordin mai de sus a se purta necuviincios cu mine și a mē șicana în tot modul, și acesta o face mai ales în stare anormală, când trebuie să i se ierte greșelele.

Este adevêrat, că decã ar fi în Foventea unire și dragoste între locuitori, decã notarul ar fi mers și ar merge în bună înțelegere cu mine, s'ar puté face mult bine pentru această comună mare românescă, ai cărei locuitori sunt muncitori și economi.

Sperăm, că în scurt timp se vor îndrepta toate relele și se va pune basă unui frumos viitor pentru Foventea și locuitorii săi.

D. R. Cordescu.

Premii pentru învățatori.

(Avis.)

D-lor membri din despărțemîntul Sibiu al „Reuniunei învățatorilor gr. cat. din Archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“, li-se aduce la cunoștință și pe această cale scrisôrea de dato 6 Aprilie 1897 a Magnificului D-n Luliu Bardosi, inspector școlar reg. pens., — scrisôre, care în extras e de următorul cuprins:

„Voind a deștepta emulațiune nobilă între membrii reuniunei, am onôrea a Vê notifica, cum-cã defig ca premii următôrele opuri:

1. „Observatorul“, diar politic național, economic și literar scris și edat de George Barițiu pe anul 1881;
2. „Economul“, organ periodic pentru ramii de economie, industrie și comerț, redactat de Stefan Pop pe 1876;
3. „Fôia școlastică“, organ pedagogic didactic pentru școlege române, redactat de Ioan M. Moldovan pe 1877;
4. *O coșniță* din papură, sistemul Gôndics.

Diarele numite sunt bine compactate și se vor da ca premii la finea anului școlar 1897/8 — după dejudecarea Prea venerabilului oficiu protopopesc gr. cat. al Sibiuului: 1. „Observatorul“ acelu învățator, care va arăta mai mare succes în cântarea liturgică cu învățecii de ambele sexe; 2) „Economul“ aceluia, care va arăta mai mult spor în prăsirea gălțelor domestice de specialități domestice alese; 3) „Fôia școlastică“ aceluia, care va dovedi succes mai mare în predarea și executarea cetitului fluent în limba maternă cu învățecii săi de ambele sexe; 4) *Coșnița de stupi* aceluia, care va adeveri prin atestat dela direcțiunea școlară respectivă, că a făcut mai mult progres în cultura stupilor și în producerea de miere și cêră în 1898.

Sibiu, 10 Aprilie n. 1898.
Preșidiul despărțemîntului Sibiu al Reuniunei archidieceșane gr. cat.

ULTIME SCIRI.

Bucureșci, 15 Aprilie n. Academia Română în ultima sa ședință a ales președinte pe d. P. Poni și vicepreședinti pe d-nii V. A. Ureche, Olănescu Ascanio și general Fălcoianu. D. Gr. Tocilescu a fost ales președinte al secțiunii literare și P. S. Aurelian al secțiunii științifice. D. Dim. Sturdza a fost reales secretar general pe un nou termen de șapte ani. Tot în aceeași ședință d. Duliu Zamfirescu a fost ales membru al Academiei, ér premiul de 5000 lei s'a decernat d-lui Ștefan Mihăilescu pentru inventia sa „Virtejul cu abur“.

Washington, 15 Aprilie. Se ține ca sigur, că Senatul va accepta pasagiul, prin care să cere intervețiune armată și se recunoșce independența insulei Cuba.

Budapesta, 15 Aprilie. Intre socialiștii de aici e mare agitație. Se pregătesce o grevă generală a lucrătorilor socialiști din totă Ungaria. Fiind espulsați mulți fruntași social-democrați, conducătorii au scăduț la numărul de 3 persoane.

care plîngînd cu amar îmbrățișează și sărută câte-o pîtră... își plînge pôte feri-oirea pierdută!...

Din jos de noi drumul coboră repede spre valea Iosafat. Rămășițele de pămînt sunt susținute de ambe părțile prin parcame de pîtră, de-asupra lor se întind vii și sederindă, împrașoiind umbre peste mormîntul unui eremit. De cealaltă parte a vălei se pôte vedé muntele maslinilor, cu trunchi de arbori uscați. Vechia pădure de maslin o reprezintă ađi numai câți-va trunchi vii, ér și dintre aceștia nu înverdesc decã acoia, cari se înalță în apropierea vre-unei cisternă de lângă mormintele jidovesce, de unde își sug revenela și sucul necesar.

Calea ce duce în jos dela pórta Sf. Stefan se râmuresce în cărări, ce par-că fug pe costa pleșuvă a muntelui, făcînd neori să rétăcescă chiar și pe păzitorii de capre din satul vecin. În adîncimea vălei par-că se întinde albia unui rîuleț către câmpia Hebronului, deși acolo nicî odată n'a curs apă. Plôia, ce cade aici prin Ianuarie, se surge pe curmătura drumului. Proprietarul grădinilor de sălată încunjură aceste grădini cu zid, și tot un

ast-fel de zid încunjură și grădina Getsemane, care abia are o lungime de 40 metri.

Grădina de tristă amintire... Pe și mai tristă ađi în singurătatea ei. Nu această costă de munte pustie ochiul vede alt ceva decãt morminte vechi cu miile dese unele lângă altele, așa că abia pôte umbla printre ele. La un loc adînc, unde calea cotesce, dăm peste cel mai părăsit mormînt. Aici odihnesce un nenorocit fiu de rege, care ca să răsune onôrea vătămata a sorei sale, s'a resculat contra tatălui séu. Este mormîntul lui Absolon, acoperit de o mare grămadă de pietri, ce cresce și de și, fiind-că datoria religioasă a fiã-cărui jidov, care trece pe lângă mormînt, îi impune să arunce o piatră pe el. În jurul lui nu mai sunt alte morminte, el stă părăsit sub greutatea blăstîmului de secol.

În pârtele de stîncă înșe, ce se ridică lângă el, pietatea caută cu zel locul de odihnă al cântărețului-rege și tradiția crede, că de acolo va porni odinôră învierea în ziua judecării din urmă. Cei-ce zac acolo, vor fi cei dintre, cari își vor părăsi mormintele, ca urmînd glasului chi-

mător al trimbiței ângerului, să mîrgă înainte judecătorului ceresc.

Pe un drum lateral am ajuns în vârful muntelui maslinilor. Poposind între tufele de cypri îngrijite de Ruși, am privit orașul, ce se estindea înaintea nôstră. Norii pluteau în straturî groșe de asupra-ne, atîngînd par-că piscul pleșuv al muntelui Golgota, unde au rîstignit pe Mîntuitorul nostru când, luminau còstele muntelui din când în depărtare casele albe ale și ne arătau câmpul păstorilor, apoi locul Vifeimului cu cîșorul și cel loc, unde vîndătorul sfatului blăstîmat. Dinaintea nôstră se estinde întreg Ierusală, cu biserică Sfântului mădite una într'altuș cupole, ce dominază mormînt, avînd de dî ei. Pe zidurile, ce înminaretele din jur înșe porțile de renume conjură orașul, se este tot înșe schină în partea biblică, pórta cu turle și urne; apoi pórta cea mai sgomotosă, ce eșă a și citadela și Iaffa, mare cât o cetate. Luna etățue, marea curte în fine pórta de aur și ziduită înșe mai subțiri, musulmanul și creștinul se reamăresc acum pe marele Allah.

Vedem apoi calea ce duce în câmpia Iordanului, coliba samaritanului în vecinătatea căreia ulii și vulturii se bat după prada rămășițelor unui animal căduț.

În acest pustiu trist a postit Mîntuitorul 40 de zile, fără a vedea altoeva în juru-i, decã ceri și pustiã. De acolo ochiul pîtrunde până la oaza numită Canan, lată abia de doi kilometri și străbătută de apa șerpuitoare a Iordanului. Ceva mai departe se întinde câmpia Iericonului cu ruinele renumitului oraș de odinôră al palmilor, ér și mai departe închipuirea ne duce în ținutul blăstîmat al Mării mórte, peste care pôte nici odată n'a sburat pasere, decãt dór vulturul aleșuitor după pradă, care nu se sparie de țipetul timpit al hienilor și șacalilor...

Și totuși și în acest peisagiu întunecat se află viață. Căci tocmai acum ca la 50 de francoșcani trec cu luminări aprinse prin acest ținut. Ei ridică sfînta cruce, vestind par-că lumii, că sub acest însemn ceresc credința învinge asupra celor trecătore...

(„P. N.“)

Curs de îngrijitoare.

In sensul ordinațiunii dela 30 Noiembrie Nr. 5894—1897 a Preavenatului Consistor metropolitan gr. cat. din Blăși, în 1 Mai a. c. la „Asilul de copii gr. cat. din Blăși“ se va deschide un *curs de 6 luni* pentru pregătirea și calificarea acelor candidate, cari doresc să fie aplicate, ca *îngrijitoare la Asilele de copii permanente.*

Candidatele, cari doresc să fie admise la acest curs, are să dovedească: 1) Cu extrasul matricular de botez, că au etate între 18—40 ani. 2) Prin atestat școlastic, că au terminat 6 clase populare, sau că cel puțin știu ceti și scrie bine, cunosc cele patru operațiuni din comput, știu vorbi și scrie bine unghurese; au ton curat și au muzical. 3) Prin atestat dela primăria, subscris și de preotul local, că au o purtare morală bună. 4) Prin atestat medical, că sunt deplin sănătoase.

Soțiile învățătorilor, văduvele și orfanii lor sunt preferați. La acest curs vor fi admise 10 candidate, pentru acea numai cererile intrate până în 28 Aprilie st. n. vor fi luate în considerare.

Blăși, 10 Aprilie 1898.

Ioan F. Negrutiu,
presidentul senatului.

Convocări.

Sibiu, 10 Aprilie n. 1898.

In sensul §-lui 21 din „Statutele reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“, prin această se conchēmă adunarea de primăvară a despărțământului, constător din membrii reuniunii aparținătorii protopopiatului gr. cat. al Sibiului.

Adunarea se va ține *Joi la 5 Mai* st. n. a. c. în școala gr. cat. din Sibiu.

Romul Simu, Coman Gligor,
presid. secretar.

Programul adunării constă din 16 puncte. In ședința dinainte de prânz va urma între altele „predarea din partea învățătorilor a datelor pentru monografia școlilor și poveștile colectate din popor“. In ședința de după amiază: o disertație de d-l N. Vlad; altă disertație de d-l D. Vișa; o prelegere practică la școala gr. cat. din Sibiu; discușiune asupra disertațiilor și prelegerilor practice; luarea măsurilor de lipsă pentru împărțirea celor 4 premii date de d-l I. Bardoși; alegerea funcționarilor pentru anul viitor etc.

Sâncel, 10 Aprilie n. 1898.

Conform §-lui 21 din „Statutele reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“, prin această se convoca toți învățătorii gr. cat. din Tractul Biei la adunarea de primăvară, ce se va ține la 7 Mai 1898 în școala gr. cat. din Feisa, la carea cu tot respectul sunt rogați a lua parte și On. D-ni preoți, ca directori școlari, precum și toți binevoitorii și spriginitorii reuniunii noastre.

Teodor Pânăzan, Romul Rusu,
președ. actual. not. reun.

Programul constă din 15 puncte, între cari o prelegere practică ținută de d-l T. Pânăzan, învățător în Sâncel; critică asupra prelegerii; o disertațiune ținută de d-l Ioan R. Poșa, învăț. în Feisa etc.

Feriți-vă de țigani corturari laieți.

De lângă Făgăraș, Aprilie 1898.

Multe femei de-ale țeranilor noștri au datina să lase ușa casei neînchisă când merg în vecini, creșând, că numai decât isprăvesc lucrul și apoi vin acasă, — er în timpul acesta nu se va întâmpla „dovă“ nimic réu p'acasă. Acosta însă nu-i datină bună, ba o chiar o datină rea. Dovadă și următorul cas, întâmplat în comuna Bucium din comitatul Făgărașului:

Femeia lui Ioan Hărășu, plugar din Bucium, luni în 4 Aprilie n. c. a eșit din casă cu graba, ca să mērgă la un vecin. Când a eșit din casă a lăsat ușa la odaia

de dinainte de cătră (stradă) descuiată; din întâmplare însă a rămas descuiată și o ladă din acea odaia, în care își ținea ea hainele cele mai bune, hainele de sēr-bătore, ce-i drept în odaia de cătră curte a rămas sócră-sa țesend și așa era în credința, că casa e în deplină grijă. Femeia însă nu s'a întors chiar numai decât, vorba ceea: plec' c'un gând, dai de țece.

Pe timpul acesta nisce țigana corturărese, trei la număr, — că ele de regulă nu umblă singure, căci așa li-i profesia: una dă cu cărțile, alta fură, cealaltă ascunde, după cum cere lipsa — umblând prin sat la cerșit, au ajuns și la casa cu pricina. Ajungend în tindă și auzind, că cineva țese în odaia de cătră curte, i-au dat bună pace să țesă și ele au intrat în odaia de cătră stradă. Aici era de ele: nimeni în casă; deci nu s'au gândit mult și s'au făcut ele stăpâne, ca și țiganul din poveste pe stăna de oi, unde încă n'a aflat pe nimeni. Indată au culce ce a fost mai bun în ladă: haine și nisce bani și... pe aici-ți-e calea Stanco!..

Au eșit în linice din casă, după cum au și intrat. Ca să nu fiă însă prinse, n'au luat'o pe drumul obișnuit, ci pe alte căi laturalnice; în timp de un pătrar de ceas ele trecuseră de Șercăița, o comună spre ost dela Bucium, în depărtare de 2 kilometri. Spun cei cari le-au întâlnit ducându se, că pōte de lucră, ca să nu pățescă și ele ca muiera lui Lot, nici nu se mai uitau înderăt!

Intr'aceea, deși totă operația a decurs cu cea mai mare grabă, s'a reintors acasă din vecini și nevasta numită. Intrând în tindă, i se pare ceva suspect, aflând ușa dela odaia de cătră stradă „troian“, adecă deschisă în lături. Ea întrebă pe sócră-sa, că cine a lăsat ușa deschisă? Sócră-sa îi spuse, că ea n'a fost acolo, că nici n'a eșit dela rēboiu. După acosta nevasta cea tineră intră în casă și rēmase și mai surprinsă, vedēnd, că și lada e deschisă, er după ce s'a uitat în ea, a aflat, că lipsește ce avē mai bun între vestiminte.

Acum înțeles numai decât, că aici e la mijloc o hoție din cele mai îndrăznețe, deși era ziua în amēda mare. Incepe deci a se văeta și a întreba în drēpta și 'n stānga, că n'au vedut vecinii séu alți ómeni pe cine-va intrând la ei? După mai multe întrebări și alergături încōce și 'ncolo, află în fine, că au vedut ómenii prin sat ce-vași mai înainte nisce țigane golețe (lăiețe); dér că acelea pe o huditā cotitā au „tuns'o“ cătră Șercăița. Ce să facă biata femeie acum? Nu se mai cugetă mult și a plecat și ea la drum după țigance, ca să le ajungă, deoțee bărbatu-séu era în câmp la lucru. Acestea însă își veduseră de drum de cu bună vreme.

Pe cale ea s'a întâlnit cu unii ómeni, cari i-au spus, că au vedut pe țigane și că acestea se duceau mănecând pământul, par'că aveau jar sub tălpi. Biata femeie era desperată, știind, că cu greu le va mai ajunge, și apoi și ajungendu le, ce să facă ea singură la trei ciorance? — Rugă însă pe un om dintre cei cu cari s'a întâlnit în cale, ca să facă bine s'o însoțesc puțin, că-i va plăti pentru ostenelă. Omul vedēnd starea desperată a femeiei, se invol, și au plecat acum amēndoi după țigane.

Țiganele, după-ce au eșit din Șercăița, ca nu cum-va să fiă urmărite și să le rămână „truda“ inzadar au mai mers numai puțin înainte și apoi s'au ascuns frumșel sub podul din apropierea comunei, creșend, că și de va veni cineva după ele să le urmărescă, sub pod nu le va căuta nimenea.

Planul era p'ac să le succedă, căci nevasta păgubită și însoțitorul ei, eșind din Șercăița și uitându-se pe drum, n'au vedut pe nimeni înainte și steteau pe gând să mai mērgă după ee, ori să se întōrcească acasă. Dér mai gândindu-se femeia și la aceea, că ce s'au făcut acum când va veni bărbatul să-i ia lucrul dela lucru acasă, prinse din câmp, și totuși înainte, er însoțită și plecā sa se plece mai departe; trec după ea, druz' nevasta? „En să ved, nu știu și haid' nunc, decuratul sub pod??!...“ se gândi nevite virit cum-va!

Când colo étă-le șgulte sub pod și pre-făcute ca mōrte, dér mōrte la fel, nu glumă!

Atunci nevasta le strigă: „Cei, ciórelor, ce v'ati asouns aici?!.. — „Ei... ecă numai așa, jupāneso, ca să nu ne batā vēntul!...“ (Apoi să nu crești pānania țiganelui, când l'a aruncat vēntul în grādina cu cépa?) Nevasta voi să le caute, să vadă află-se la ele hainele, ori le-au ascuns airea? Dér de unde să se lase cioranele! Incep a pālmi pe nevastā, a-o lovi cu pumnii și vedēnd, că acosta tot nu le lasă, încep a-o mușca de mână cu gura, ca nisce fēra sēlbatică. Intr'aceea nevasta de durere nu mai putu, strigā după ajutor, și atunci veni și omul, care o însoțise și care rēmase mai înderēt. Vedēnd acosta harancele, două o luase la sănătoasă eră pe a treia, la care se afla furătura, puseră mână și o ținură locului, până ce o căutară, și într'adevēr și aflară hainele ascunse într'o traistă, care era virită de altfel pe sub rochie. Apoi după-ce o ominiră și ei puțin cu ce putură, vedī, ca ómenii necăjiți, au silit'o să mērgă cu ei înderēt în Bucium; dér nu voia odată cu capul să-i însoțescă, căci se vede, nu-i mirosa a plăcinte și a pui fripti; dér la urmă n'avu ce face, grapiș-tiriș trebui să mērgă.

Ajungend cu ea în Bucium, au dus'o la primarul satului, pe care d' alt-cum prea puțin îl dōre capul de necasurile ómenilor. După-ce însă alții i-au adus hoții „de-a gata“ acasă, a făcut și el arătare la postul de gērbarm în Sebeș, cari cătră séră au și venit în comună și cercetând lucrul, au luat țigana cu ei.

E de însemnat, că tustrele harancele n'aveau etate mai mare de 12—16 ani. Intrebată fiind țigana cea prinsă în capcană, ca unde se află tatăl séu, nu voia să spună nimic; țicea, că nu știe, că una, că alta, că n'are tată, că n'are nici mamă și așa a tot motocosit'o mai mult timp, până ce vedēnd în urmă, că n'o mai pōte suci și încureca, spuse, că tatăl séu ar fi în... temniță; er mamā-sa, — că și ea 'i... prinsă!..

Ar fi însă timpul suprem, ca ast-fel de cerșitori-hoți să nu se mai sufere de loc prin comune la cerșit, ori mai bine dis la pândit după furături, și mai cu sēmă pe timpul lucrului de câmp, când de cele mai multe-ori nu se află prin sate, decât numai copii mici.

G.

NECROLOG. Inconsolabili: *Irina Nasta*, scție; *Irina, Alexandru, Marius și Egon Nasta*, copii; *Louise Popescu*, soră; *Victor Nasta*, frate; sócră, cumnații și cumnatele, au durerea a vē face cunoscut perderea prea iubitelui lor soț, părinte frate, ginere și cumnăt, **Alexandru Nasta** în etat din viață *Vineri*, 3 Aprilie în etate de 39 an.

Ceremonia funebră s'a sēvēșit Sâmbătă, 4 Aprilie v., rēmășițele păvntesci ale rēposatului fiind depuse în cimitirul Șerban Vodă (Belu). — Fiă i țarina ușor!

— **Ioan Trăicu**, învățator în Ielladia, a rēposat în noțtea de 5 Aprilie c în flōrea vieței, se-vind abia 6 ani ca învățator. Dește rēposatul ni-se serie, că a fost unu dintre cei mai zeloși și conșciențioși învățatori ai noștri. Pentru el, țicea rēpondentul, școala nu era numai o prăsiune, ci o chiamare sublimă, căreia i-a corēspuns cu demnitate și bărbăție așa că în adevēr școala lui putea fi luatā drept model fiind om forte modest, cinstit și cu caracter, el a fost forte iubit atât de elevi, cât și de popor și de copiii séi, cari toți deplāng mōrtea lui. Fiă i memoria bine-cuvēntată!

ECONOMIA.

Despre prāsirea galițelor.

Extrss din tractatul d-lui *Iuliu Bardossy*

Găinele noastre comune de casă clocesc de 2—3 ori și dau 120—160 ouă la an. Carnea lor e gustosă, se indestulesc cu puțin și rabdā atât frigui, cât și căldura. Pentru negoț însă nu prea sunt potrivite, deoțee sunt prea mici și ușore. De aceea e bine a-le corci cu alte soiuri de găini, aduse din străi-

nătate, ori a-le înlocui cu totul cu de acestea, fiind mai mari, mai grele și astfel mai cu bun preț la vēndare.

Dintre găinile dela noi, cele mai bune sunt găinile cari au gātul cu totul gol, fără pene și roșu. Acest soiū de găini se află numai în Ardeal; aici le priesce lor mai bine și de aceea se și numesc *găini ardele-nesci*. Aceste găini, deși mai urite la vedere, sunt mai bune ca celelalte, căci au o natură de tot vēnjosă și pot suferi ori ce schimbare de vreme, se prāsesc ușor și cresc iute, au multă carne, ouă forte bine, dând la an 130—150 ouă forte gustoase. Adevērat, că la clocire nu ne prea putem încrede în ele, dér după-ce au clocit, îngrijesc forte bine de pui. Dintre ouăle acestor găini mai nič unul nu este sterp, ceea ce nu putem țice despre ouăle celorlalte soiuri de găini.

Un soiū și mai bun decât acesta sunt *găinile de stāncă* (sēu de soiul Plymouth Rock), cari sunt aduse din America de mēdă-noțte și se lățesc din ții în ții mai mult și la noi. Aceste găini sunt mari în trup, carnea lor e neintrecut de bună, gustosă și mōle, sunt forte trainice și ouă forte mult. Când sunt de 6 luni ele și încep a oua, er la clocire nu sunt înderētnice, ci clocesc bucurosi în ori-ce cuib și ori unde.

Fiind aceste găini cele mai folositore dintre soiurile de găini cunoscutē până acum, se recomandă și economilor noștri să caute a-le prāsii séu ca soiū curat, séu cel puțin să-și procure câte-un cocos Plymouth de soiū curat și să-l lase între găinile noastre de casă. Pe calea acosta în scurt timp vor dobēndi o generațiune de găini forte frumoasă.

Găini de acestea de soiū Plymouth se capētă de vēndare cu 3 fl. trupina (un cocos și două găini) în pepinaria școlei agronomice comitatense din Sibiu, de unde ori-cine își pōte procura.

Prāsirea galițelor ne ofere un minunat mijloc de traiū și de căștig. Oul este pentru sērac, ca și pentru bogat nutremētul cel mai prețios. Pentru bolnavi oul este adeseori singurul nutremēt priincios. Dintro bucătăriā oul nu pōte lipsi, precum nu pōte lipsi sarea. Afară de acosta, mulți meseriași au lipsă la meseria lor de mii și milioane de ouă, precum confetarii, fotografii, dubălarii, țesătorii de stambă etc.

Din cauza asta fr ssele țeri nici nu pot produce atâtea ouă, de câte ar fi trebuință, fiind silitē a-și procura ouăle din țeri străine. Anglia, de exemplu, peste jumătate din ouăle întrebunțate trebuie să și-le aducă din țeri străine. Numai din Francia ea își aduce pe an 5—5 sute milioane de ouă, în preț de 25—30 milioane franci. Germania încă e silită să cumpere din țeri străine ouă în preț de câte 25—30 milioane floreni la an. În Italia sunt neguțatori, cari adună și vēnd pentru străinătate în fiă-care ții vagōne încărcate numai cu ouă și galițe. Chiar și de pe șesul Ungariei au început să fiă transportate în timpul din urmă pentru străinătate vagōne anume întocmite pentru exportul galițelor atât vii, cât și ucise.

E ușor de înțeles deci, pentru ce în timpul din urmă mai ales ouăle și galițele (paserile) de tot soiul sunt atât de căutate și pe piețele noastre și bine plătite. Carnea de galițe e mai bună și mult mai scumpă ca ori-ce altă carne, căci pe când, de exemplu, o găscă neingrășată, dér bine ținută, căutărește 5 chilograme și se vinde cu 3 fl., va să țică cu 60 cr. chilo, pe atunci carnea de vită (viuă) se vinde

numai cu 32—36 cr. Un pui tînăr, care abia cîntăresce o jumătate de chilogram, se plătesce cu 35—40 cr., pe cînd o jumătate chilogram carne de porc costă numai 20—23 cr., de vițel 19—20 cr.

Mai pune apoi, că ținerea galițelor nu costă așa mult; ele se îngrașe mai iute și nutrețul lor e foarte felurit și în mare parte costă mai puțin ca nutrețul, cel în întrebuintăză plugarii noștri pentru nutrirea altor animale. O găină de 4—5 luni, o rață de 7—8 luni, o găscă de 8 luni o putem duce la tîrg, pe cînd o vită de tăiat, afară de vițel, are lipsă cel puțin de un an, ca să se pōtă desvolta bine în carne.

Nu trebuie să se uite nici venitul, ce-l putem avē din vîndarea penelor. Mai ales penele găscelor și rațelor au preț foarte mare, care mereu este în creștere. Pentru așternut nu este cunoscut pînă acum nici un material, care să fiă mai mōle și să țină mai bine căldura, ca fulgii de pene. Din cauza acēsta ele și au preț. Un Neamț a făcut socotēla, că prețul penelor, ce se produc numai în ducatul Baden, reprezentă la 600,000 floreni. Chiar și gunoiul galițelor e de 3—4 ori mai scump și mai bun pentru hrănirea pămîntului, decît alte gunoie.

Din tōte rezultă așa-dēră, că prăsierea galițelor e unul dintre isvōvele cele mai bune de cāștig, pe care țărani români ar trebui sē-l îmbrățiseze cu tot de-adinsul.

Îngrijirea pomilor după plantare.

După plantare pomilor le trebuie o mulțime de îngrijiri, fără de cari, tōtă munca și cheltuiala făcută cu plantatul ar fi aproape zadarnică sēu prea puțin respălătită. Îngrijirile mai principale ce sunt a se da pomilor după plantare, „Jurnalul societății centrale agricole” din România le resumă în următoarele:

1. Sē se sape cel puțin odată pe an, tōmna, sēu primăvara, tot rāmîntul grădinei pe unde sunt plantați pomi. Săpătura sē se facă cu casmana la o adēncime de cel puțin 0.35 cm., avēnd insē grijă a nu săpa prea aproape și adēnc la rādăcina pomilor, căci atunci s'ar vătămă și s'ar mișca din loc cu instrumentul. La rādăcina pomilor e de ajuns o săpătură ușoră: la pomii tineri pe o suprafață care sē aibă un diametru de 0.50 cm., ēr la pomii mari pe o suprafață care sē aibă cel puțin 1 m. de diametru. — Săpăturile de acestea sē se facă cāt mai multe într'un an, cu scop de a impedeca întărirea pămîntului la rādăcina pomilor și de a nu lăsa sēcrescă iarba și buruienile.

2. Sē se acopere pămîntul dela rādăcină cu un strat de rămășițe de pae, de bălegar, pāios sēu altceva, pentru a impedeca evaporatiunea prea repede din stratul expus sōrelui.

3. Sē se lege bine pomii de par, ca sē nu se hățāne de vînt, ceea ce deranjază rādăcinile și zdrelesc scōrța.

4. Sē se dea îngrășeminte, cel puțin la 3 ani odată, mai cu sēmă la pomii plantați într'un pāmēnt mai slobod. Îngrășemēntul sē fiă bine descompus și sē nu se îngrope aproape de trunchiū, ci mai departe, în dreptul rādăcinilor.

5. Sē se curețe pomii de mușchi, etc., cari acoperă trunchiul și în partea de unde bate vîntul.

6. Sē se distrugă pe cāt e cu putință, omizile și ori-ce alte insecte, cari sunt vătēmătōre pomilor.

P O V E Ţ E.

Sarea pentru animale. Cine doresce sē aibă vite frumoșe și sănătōse, trebuie sē aibă tot-dēuna la îndemānă un bulgār de sare, ori în grajd ori în curte, ca vitele sē lingă cānd le place. Tărițele, paele tăiate mērunt și sfeclele conservate sē nu sē deē nici odată vitelor, mai nainte de a fi sarate.

Apārarea rādăcinilor și a trunchiului pomilor în contra șōrecilor cari le rod scōrța. — Este de recomandat tuturor cultivatorilor de pomi, că cel mai simplu mijloc în contra șōrecilor e, sē sape pāmēntul împrejurul pomilor. Mai sunt și alte mijlōce în contra acestor animale vătēmătōre, pilule cu otravă, etc., dēr nici unul nu e atāt de bun ca săparea. Prin săpare, pāmēntul se afinēză (devine puțaios) și șōrecii nu-și fac culcușu în pāmēnt afinat.

Mesteșugul d'a mulge bine vacile. Dēcă vrēi sē-ți dea vaca lapte mult și bogat în smântānă urmēză regulile următōre: 1) Sē mulgī repede; incetinēla te face sē perđi o parte din smântānă. 2) Sē mulgī tot laptele din uger; laptele rām urmă și cel mai bun. 3) În tōte zilele sē mulgī la același cēs. 4) Mulge cru-ciș, adecă cu o mōapă înainte și spre drepta și cu cealaltă îndērēt, și spre stānga. Așa capeți mai mult lapte. 5) Mulge cu tōte 5 degetele, nu numai cu două. 6) Cānd vaca e tînēră și nārăvașă, fă-o sē stea cu un picior dinainte ridicat în sus. Nici-odată insē sē n'o bați. 7) La muls fi tot-dēuna cu mānile și vasele curate. 8) Înlătură tot ce ar putea sē necājescă vaci; ea trebuie sē stea în liniscea cea mai mare.

GLUME.

In scōlă. Invēțatorul (cātră scolar): De unde cāpētām lāna?

Scolarul: De pe spatele mieilor și oilor.

Invēțatorul: Bine. Dēr ce facem din ea?

Scolarul: Nu știu!

Atunci invēțatorul, arătānd spre sumanul scolarului întrebă:

Dēr acesta din ce-i făcut?

Scolarul: Dintr'un suman vechiū al tati!

Țiganul la spovedaniă. Un Țigan se dusesse odată la Paști sē se spovedescă și el ca toți creștinii. Popa îl întrebă:

Mēi Țigane, șcii tu sē dīci „Tatăl nostru?”

— Nu știu, sūnțițe pārinte!

— Tu nu șcii pōte nici cine e „Tatăl?”

— Ba știu pārinte.

— Cine e?

— Devla, Devla, Dumnezelea, pārinte.

— Dēr: fiul șcii cine e?

— Șciu.

— Cine-i?

— E fiu-sēu, cā cum ar fi dānciu meu!

— Apoi fiul nu e tot L'umneđeu, mēi Țigane?

— Nu pārinte, pānă n'o muritată-s'o.

La menagerie. Un Jidan se duce odată într'o menagerie cu micuțul Șloim. Acesta vede într'o cușcă o jirafă mare c'un bot gros și dīce cātră tatăl sēu, arătānd spre jirafă: „Chi, veđi tatā-leben ce bot mare are, la āla de bună sēmă fost ori mamele ori tatele jidan“.

MULTE ȘI DE TŌTE.

Speranța.

În lupta grea a vieții, speranța este o forță care întreține și sporesce viața omului. Speranța mîngăe pe ocnaș sub greutatea lanțurilor, speranța nutrește pe muncitor, tot ea ascunde durerile bolnavului și-l abate dela sinucidere, spunāndu-i tot-d'auna: „pe mîne, fericire“.

Speranța susține și pe marinar, care izbit de furtună, rătăcesce prin imensitatea oceanului. Ea nu părăsesce nici pe cel ce mōre.

Speranța ne îndemnă sē străbatem munții și sē cutreerām mările; tot ea ne împinge prin întinsele regiuni ale aerului și prin locurile neumblate de ómenī. Și filosoful ostenit în gōna lui după adevēr, se mîngăe tot cu speranța, fiind-că cine șcie „tot trebuie sē fi unde-va adevērul, numai noi nu l-am găsit încă“.

Speranța e un fel de providență, care ne duce numai înainte. Ea este pentru noi, ceea ce razele sōrelui pentru flori. Intocmai cum flōrea se înveselesc și pare că suride cānd au lovit'o razele sōrelui; tot așa și omul, hrănit de speranță, pare că reinvie și are încredere în el. Sē sperām, fiind-că sperānd, organismul nostru se întărește și ne pregătōse mai bine în lupta în contra greutăților și a încurcăturilor, cari ni-se pun în calea de urmărire și de realizarea scopului pe care ni l'am propus („Albina.“)

Cum prețuia Franklin timpul?

Într'o diminiță, pe cānd Franklin, renumitul bărbat american, era ocupat cu tipărirea unei foi, a intrat în prāvālia lui un tînēr, care a petrecut mai bine de două ore acolo, fără ca sē fi cumpērat vre-o carte.

Într'un tārđiu, luānd o carte în mână, a întrebat pe o calfă, cāt costă. Rēspunsul a fost: „Un dolar“, Un dolar — dīse mirat — n'ar fi prea mult. Nu e nici decum prea mult. Acesta îi este ultimul preț, dīse calfa. După o paușă mai îndelungată, ērāși îl întrebă cumpērătorul: „E acasă domnul Franklin?“ „Da, este acasă, și acum nu știu cu ce e ocupat în tipografie, rēspunse calfa“. Vē rog chemați l dēră, căci am ceva de vorbit cu dēnsul!“

Calfa chemă pe Franklin, care lāsāndu-și lucrul la o parte, veni în prāvālia. Strānīn luă cartea din nou în mână și îl întrebă: Domnule Franklin, cāt costă cartea acēsta? Un dolar și jumătate, dīse Franklin. Cum se pōte? căci dōr calfa d-tale mai înainte a cerut numai un dolar.

Așa este, replică Franklin, dēr de cānd stau cu d-ta la tērg, prin aceea, că m'am lāsāt lucrul la o parte, am perdut mai mult de o jumătate de dolar.

Cumpērătorul voind sē termine odată afacerea dīse: „serios d-le Franklin, care e ultimul preț al acestei cărți?“ „Doi dolari“, dīse Franklin.

Cum așa? D-ta mai înainte ai cerut numai un dolar și jumătate.

E adevērāt, rēspunse Franklin, dēr dēcă n'ăși fi fost înterupt din lucru, pānă acum aș fi cāștigat mai mult de 2 dolari.

Tînērul, întelegēnd rēspunsul lui Franklin, a plătit cartea, cāpătānd tot odată o invēțătură bună despre prețuirea timpului. („F. p. t.“)

Cānd cad Paștile?

Mulți invēțați s'au ocupat cu întrebarea pe ce dī cad Paștile. Anul acesta șcim în ce dī cad, dēr ore la care dată vor cādē în anul viitor?

De multe-ori auđim dīcēndu-se, că Paștile cad tot-dēuna în Dumineca ce urmēză după luna plină în solștițiul primăverii. Dēr cine șcie, cānd se întēmplă acest solștițiu, fiind-că calculul nu este tot-dēuna punctual în fiă-care an. Luna plină a Paștilor nu este tot-dēuna cu luna plină a astronomilor și cu solștițiul făcētorilor de cāilindare, ce este pus pentru tot-dēuna pe 31 Martie. Luna plină bisericescă se dēpo-

sebesce cu 1—2 zile de cea a astronomilor. De aici urmēză, că probabil aproape tot-dēuna greșesce acel om, care cāutānd dīua Paștilor, își lēgă calculul de adevērata împlinire a lunei.

Fiind-că luna plină a Paștilor pōte sē cadă și pe 21 Martie, în dīua următōre, adecă 22 Martie, pot sē fi Paștile, presupunēnd, că acēstă dī e dī de Duminecă, mai curēnd insē nici odată. Dēcă dēr din întēmplare luna plină ar cādē pe 20 Martie, așa-dēră înainte de solștițiu, atunci împlinirea lunei pentru Paști nu pōte fi decāt 18 Aprilie, ēr Paștile în Dumineca următōre, cel mai tārđiu în 25 Aprilie. Pe 22 Aprilie Paștile au cādut mai întāi în 1818, ēr pe 25 Aprilie în 1886.

De aici se pōte vedē, că nu e lucru puțin a statori dīua Paștilor.

La ce vîrstă este permisă căsătoria?

Conform legilor, în Austria căsătoria este permisă la etatea de 14 ani pentru fete și 24 ani pentru bărbați; în Germania pentru fete la 14 ani, pentru bărbați la 18 ani; în Belgia fetele la 15 ani, bărbații la 18 ani; în Franca fetele la 15 ani, bărbații la 18 ani; în Grecia fetele la 12 ani, bărbații la 14 ani; în Ungaria (catolic și ortodox) fetele la 15 ani, bărbații la 18 ani; în Italia fetele la 15 ani, bărbații la 18 ani; în Portugalia fetele la 12 ani, și bărbații la 14 ani; în România fetele la 16 ani și bărbații la 18 ani; în Elveția (după cantone) fetele între 12 și 17 ani și bărbații între 14 și 20 ani.

După cum se pōte vedea din acēst tablou, fetele își pot face viitorul în cel mai scurt timp în Grecia, Portugalia și Elveția și cel mai tārđiu în România.

Rufele în vechime.

Cămășile nici ađi nu sunt cunoscute în tōtă lumea. Albiturile Romanilor erau de lānă fină și abia sub Imperiu au început a purta și femeile cămeși de in. În Franca, în secolul al 15-lea s'a considerat ca o raritate, că Isabela de Bavaria avea două cămeși de in. Orientalii se pare că au cunoscut mai de timpuriu folosirea cămășilor, de ore-ce, după cum se șcie, unui rege persan bolnav i-se pređisese, că se va însănătoșă, dēcă va îmbrăca cămașa fericitului. Se șcie insē, că după multe osteneți trimișii Regelui au venit cu rēspunsul, că „omul fericit n'are nici cămașe pe el“. Ciorapii (ștrimfi) tricotați și cusuți nu erau cunoscuți în secolul XVI; pe atunci se purtau ciorapi de postav în forma „gamășurilor“. Enric VIII primi în dar cei dintāi ciorapi. A doua pāreche de ciorapi ce veni în Anglia fu daruită regelui Eduard al IV-lea. Iacob I împrumutā o pāreche de ciorapi dela contele de Mar, pentru a primi „cu demnitate“ o ambasadă spaniolă. Un rēsboiū de țesut ciorapi s'a inventat sub Ludovic XIV-lea de un Frances, care cāpătă privilegiu pentru acēstă invențiune; insē privilegiul i-se retrase, căci ciorapii trimiși Regelui se rupseră pe cānd îi îmbrăcă, de ore-ce camerierul, fiind mituit tricotorii de ciorapi, tăiā mai multe ochiuri. La început tricotatul se îndeplinea numai de bărbați.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui M. M. în Girona. „Avelie și Aronică“ nu se pōte publica. Povēștile nu se compun, ci se scriu așa, cum se auđ din graiul poporului.

Zarafia băncei comerciale ungare din Budapesta V. Dorotheagasse 1. Capital în acții 15 milioane fl. Fondul de rezervă 11 milioane fl. Vinde losuri valabile pentru clasa I-a.

La a II-a loteriă de clasă ung. costă 1/1 6 fl., 1/2 3 fl., 1/4 1 fl. 50 cr., 1/8 75 cr. după trimiterea sumei, sēu cu rambursă. Fiăcărui cumpērător i-se trimite planul oficial al loteriei.

Losurile sunt provēđute cu stampilia institutului, comandele sē se facă fără întârđiere, avēnd losurile cāutare mare.

Cāștigurile cele mai multe la tragarea loteriei I. au ēșit la losurile cumpērate dela Institutul nostru.

pte is- ariei, acesta sē-l rea. Acești sub- cā-i în 29 Octomvre, duși

Carti de cetit.

Dela Tipografia A. Muresianu din Brasov se pot procura urmatoarele carti. Pentru usurarea cheltuielilor mai bine este a se procura de-odata cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe carti de odata:

Dietetica populara, scrisa cu deosebita consideratiune la modul de veziure a țerului roman, de Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tiparita cu ajutorul Asociatiunii și atât de favorabil sprețiată din partea diarelor nostre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francoat.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superioară din Brasov. O broșura de 48 pagine, în care se arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într-un mod practic; sunt mai multe esemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„David Almășanu“, schițe biografice de Ioan Popea Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Predici pe tote Duminicile și sêrbătorilor de peste an de Em. Elefterescu doctor în medicină și teologie, cunoscut atât de bine în aerurile românesce din numărösele sale scrieri atât de medușe, instructive și cu etată gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Săpătorul de bani, comedie în trei acte, localisată de Antonu Popu. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrâu să jöce teatru, fiind o piesă fôrte ușoară, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Ortografia română în actuala sa stare de desvoltare, de V. Dumbravă, profesor în Beius. O carte de mare preț, toți câți vor să știe scrie bine românesce. Prețul 40 cr. (cu postă 43 cr)

În viltóre, novele și impresii, de distinsul scriitor român A. Vlahuță. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

„Risete și zimbete“, de T. V. Gheaja. După cum și titula arată, este o cartea de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necasurile lunei și să isbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgovan O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbații de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Impărtășire importantă. Chiar și o gustare moderată de mănăcări greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, rigăeli, vârsături etc. Contra acestor aparițiuni de bôle cel mai bun mijloc cu efect este Dr. Rosas Lebensbalsam din farmacia d-lui B. Fragner, Prag 205—III. Se pöte căpăta în tote farmaciile. Să se ferescă de imitații.

Calendarul săptămânei.

Table with 3 columns: Dile, Calend. Int. v., Calend. Gregor. Rows include dates from 5 to 11 and corresponding names like Pașci Teodul, Rudolf, Apollonia, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Table with columns: Sămânța, Qualitatea per Hect., Prețul pe 100 chilogr. (dela și până). Rows include Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, etc.

Table with columns: Sămânța vechi ori nouă, soial, Qualitatea per Hect., Prețul pe 100 chilogr. (dela și până). Rows include Săcară, Orz, Ovės, Cucuruz, etc.

Table with columns: Produsele, soial, Cursul (dela și până). Rows include Lemn de trif., Uțernă ungar., etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table with columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Grâu cel mai frumos, Grâu mijlociu, etc.

Tergul de rimători din Steinhub.

Starea rimătorilor a fost la 11 Apr. de 29,915 capete, la 11 Apr. au intrat 50 capete și au eșit 326 capete rămânând la 13 Apr. un număr de 29,639 capete.

Se notază marfa: unгурescă veche grea dela 59.— cr. până la 60.— cr. marfa unгурescă tineră grea dela 57.— cr., până la 57.1/2 cr., de mijloc dela 59.— cr. până la 60.— cr ușoară dela 57.— cr. până la 58.— cr

Cursul la bursa din Viena.

Table with columns: Instrumente, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, etc.

Table with columns: Instrumente, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Renta de aur austr., Losuri din 1860, etc.

Cursul pieței Brașov

Table with columns: Instrumente, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Bennota rom. Cump., Argint român. Cump., etc.

Cursul losurilor private

Table with columns: Instrumente, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., etc.

Bursa de Bucuresci.

Table with columns: Valori, Do. bândă, Grad. cup, Cu banl gata. Rows include Renta româncă perpetuă 1876, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

SCOMPTUR I.

Table with columns: Banca, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, etc.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, se binevoiesc să a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espediere a diarului.

Cu numărul de față se sisteză espedierea fôiei celor ce nu și-au reînnoit abonamentul.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“. Proprietar: Dr. Aurel Muresianu. Redactor responsabil: Gregorin.

Nr. Mag. 4087—1898.

PUBLICAȚIUNE!

În urma permisiunii ministeriale se va ținea în casa statului, Marți în 17 Maiu 1898 o licitațiune și o pertractare scripturistică de oferte a vëndărei mai multor realități orășenesci aflătore pe teritoriul comunelor foste supuse.

Obiectele de vëndut sunt:

A. În comuna Crizbav.

a) Móra de măcinat în strada Morii Nr. casei 340, Nr. top. 832, dimpreună cu dreptul de apă și moră și cu grădina limitentă Nr. top. 833, prețuite cu 3300 fl.

b) Locul pe care a fost móra arsă în strada Lunca, Nr. casei 288, Nr. top. 738, dimpreună cu dreptul de apă și de moră și cu grădina limitentă de sub Nr. top. 739, prețuite cu 1400 fl.

B. În comuna Vlădeni.

a) Curtea sub Nr. casei 110 și Casa poștală sub Nr. casei 111 dimpreună cu curțile, stauțele și grădinile de sub Nr. top. 198, 199, 200, 201 prețuite cu 6000 fl.

C. În comuna Zêrnesci.

a) Móra de sus cu grădina lângă riu, Nr. top. 473 și 474 cu dreptul de apă și de moră, prețuite cu 14000 fl.

b) Móra de jos lângă riu Nr. top. 1040, prețuită cu 16000 fl.

D. În comuna Moeciul-inferior.

a) Móra de măcinat în Cheia Nr. top. 5570 dimpreună cu dreptul de apă și de moră, prețuite cu 2000 fl.

b) Móra de măcinat în Moeciul-inferior Nr. top. 6060 dimpreună cu dreptul de apă și de moră sub Nr. top. 6061, prețuite cu 18000 fl.

E. În comuna Poarta.

Móra în Poarta dimpreună cu curtea, grădina și canalul móri, indus în protocolul funduar în Poarta Nr. 8 sub Nr. ord. 5, Nrii top. 1723, 1724 și 1725 și în fine dreptul de apă și de moră, prețuite cu 15000 fl.

Ofertele verbale și anume atât oferte singuratiche, cât și cumulative, se pot face numai în ziua statorită pentru licitațiune și anume dela 8 înainte de prând până la 12 ore la prând, pe când ofertele scripturistice, asupra obiectelor singuratiche sau asupra tuturor realităților aflătore în a singură comună se pot așterne prețuia licitațiunei până la 6 ore la prând primarului orașul Brașov și în ziua pertractărei ofelor până la 12 ore la prând coziunei exmisse pentru licitațiune.

Fia-care cumpărător are de a denota cu ocaziune ofertului verbal sau scripturistici, ca vadiu 10% din prețul aceluia obiect, asupra căruia se referă ofertul.

Ofertele scripturistice au de a se așterne sigilă, provădute cu vadiu prescriis, cu un timbru de 50 cr.

În oferte, fără consideratiune decât ofertul se referă la un singur său la mai multe obiecte, este de a se aminti în cifră și în litere prețul de cumpărare ofat pentru fia-care ofert, mai departe numele de tles și de familie și domiciliul cumpărătorului.

Ofertele scripturistice au de a se conțina atară de aceea și declarațiunea oferentului, cum-că condi-

Continuarea a se vedea pe adaus.